

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedeje in praznike. — Inserati do 30 petit à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inserati petit vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej.
»Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji Din 144.—, za inozemstvo Din 330.—. Rokopisi se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

USPEH LONDONSKE KONFERENCE

Pogodba o pomorski razorožitvi bo podpisana v četrtek — Zedinjene države, Anglija in Japonska bodo do 1. 1936 prihranile približno 70 milijonov funtov šterlingov — Hoover zadovoljen s sporazumom

London, 12. aprila. AA. Včeraj so se sestali v saint - Jameski palači načelniki delegacij pomorske razorožitvene konference in so odobrili imenovanje odbora juristov, ki bo izdelal pogodbo. Pri rešitvi sporazuma bo sodeloval pod predsedstvom generalnega tajnika konference odbor strokovnjakov. — Plenarna seja konference, ki bo v ponedeljek, bo le odobrila poročila prvega odbora. Pogodba bo podpisana na plenarni seji, ki bo v četrtek popoldne. V razgovoru z novinarji je izrazil ministriški predsednik Macdonald svoje zadovoljstvo nad doseženimi rezultati konference, ker je premagala težkoče, ki so se zdele nepremagljive.

London, 12. aprila. AA. Prvi lord admiraltete Alexander je podal v svojem govoru v Sheffieldu pregled rezultatov pomorske razorožitvene konference. Izjavil je, da pomenja konferenca velik napredek na poti razorožitve, čeprav ni bil dosežen popoln sporazum med petimi državami. Ze na pomorski razorožitveni konferenci v Zenevi 1. 1927. je bila izražena želja, da bi prišlo do sporazuma med petimi državami, ki so zastopane na sedanjih konferenci. Tedaj nista bili zastopani Italija in Francija, ki se udeležujeta sedanje konference. Na ženevski pomorski konferenci ni prišlo do sporazuma med Zedinjenimi državami, Japonsko in Anglijo. Tedaj niso bili politični odnosi med Zedinjenimi državami in Anglijo tako prijateljski kakor sedaj.

Na sedanjih konferenci je prišlo do popolnega sporazuma z Japonsko in z Zedinjenimi državami v vseh vrstah bojnih ladij in tonazne številke so veliko nižje, kar je najvažnejše, kakor številke, ki so bile predlagane na ženevski konferenci 1. 1927. Na ženevski konferenci so predlagali za angleški imperij in Zedinjene države za vsako državo 500.000 ton križark, rušilec in podmornic. Temu je bilo treba še priležiti 25%, tako da je znašala skupna tonazna 737.000 ton. Ta dogovor bi imel veljati do 1. 1936. Sporazum, dosežen na tej konferenci z Zedinjenimi državami za to vrsto vojnih ladij in za pomožne ladje, pa določa skupno tonazno 541.700 ton, ki bo veljala do 1. 1936. To pomenja, da je bila znižana tonazna nasproti predlogu ženevske konference za 195.800 ton. Zedinjenim državam je bilo priznanih sedaj 526.200 ton, dočim je bila predlagana na ženevski konferenci za Zedinjene države tonazna 737.500 ton. Zedinjenim državam so priznali večje število križark z 8 palčnimi topovi. V Zenevi so predlagali za Japonsko 481.250 ton bojnih ladij. Na sedanjih konferenci je bila priznana Japonski tonazna od 367.050 ton. Na ta način so na sedanjih konferenci priznali Zedinjenim državam, Japonski in Angliji skupno za 621.300 ton manj vojnih ladij kakor na ženevski konferenci leta 1927. Iz teh številk sledi, da je razorožitvena ideja v javnosti zelo napredovala. Nadalje so države zastopane na tej konferenci sklenile, da ne bodo gradile oklopnice, ki so jim bile priznane po washingtonski pogodbi do 1. 1936. Zedinjene države, Anglija in Japonska, so tudi sklenile, da bodo znižale število oklopnice na najmanjši mero.

Prav tako je sedanja konferenca sklenila, da se ne bodo gradile tako velike križarke, kakor so bile dovoljene po washingtonski pogodbi. Ko je sedanja angleška vlada prišla na krmilo, je ameriška vlada imela v programu zgraditve 23 križark po 10.000 ton z 8 palčnimi topovi. Angliji je bila priznana gradnja 17 križark z 8 palčnimi topovi. Na sedanjih konferenci je bilo določeno razmerje števila križark Zedinjenih držav, Anglije in Japonske z 18 : 15 : 12.

Nadalje je Alexander izjavil, da bo sporazum na pomorski konferenci v veliki meri olajšal delo za razorožitve in za mir. Anglija bo prihranila na podlagi sporazuma te konference do 1. 1936 najmanj 50 milijonov funtov šterlingov. Za vzdrževanje petih oklopnice bo prihranila Anglija 4 milijone funtov šterlingov. Ko je prišla sedanja vlada na krmilo je štela angleška mornarica 70 križark. To število se bo sedaj znižalo na 50.

Anglija ima sedaj 190.000 ton rušilec, ki so že zgrajeni ali pa se gradijo. Po sporazumu na sedanjih konferenci bo to število znižano na 150.000 ton. Angliji je bilo priznanih podmornic za 52.000 ton. Anglija bo prihranila pri podmornicah do 1. 1936 3 milijone 400 tisoč funtov in za vzdrževanje teh ladij 450.000 funtov šterlingov.

Do 1. 1936 bodo prihranile vse tri države 60 do 70 milijonov funtov šterlingov. Alexander je izrazil mnenje, da pomenja konferenca ogromen napredek na poti razorožitve.

Nadaljevanje pogajanj med Anglijo, Italijo in Francijo bo privedlo do srečnega sporazuma med kontinentalnimi pomorskimi državami, kakor se je to zgodilo med ocean-skimi pomorskimi državami.

Naravno je, da je pogodba treh držav tako redigirana, da bodo te države v primeru potrebe izpremenile svoj gradbeni program.

Konferenca je nadalje tudi dosegla sporazum v vprašanju humanizacije podmorske vojne, čeprav ni mogla popolnoma odpraviti tega orožja. Končno je Alexander izrazil svoje zadovoljstvo nad priznanjem vseh delegacij dobre volje in spretnosti, s katero je vodil Macdonald konferenco in ji pripomogel do uspeha ter se zahvalil Zedinjenim državam in Japonski za sodelovanje pri trojnem sporazumu.

Newyork, 12. aprila. Ameriški predsednik Hoover je izrazil svoje popolno zadovoljstvo nad doseženim sporazumom med Anglijo, Zedinjenimi državami in Japonsko glede na pomorsko razorožitve. Hoover je brzojavil Stimsonu, da popolnoma odobrava sporazum med angleško, japonsko in ameriško delegacijo. Hoover je dejal, da je zelo vesel doseženega uspeha

in da priznava veliko potrpežljivost in odločnost, s katero so vodili delegati težka in dolgotrajna pogajanja. Nadalje je Hoover omenil, da pomenja sporazum med tremi največjimi pomorskimi silami na svetu velike prihranke za Japonsko, Anglijo in Zedinjene države in velik korak naprej k svetovnemu miru. Po sedanjih pogodbah bodo Zedinjene države, Japonska in Anglija razorožile 9 oklopnice in odprile zgraditev 17 oklopnice do leta 1936.

Končno je izjavil Hoover, da bodo sledili sedanjemu sporazumu v Londonu tudi drugi sporazumi na polju razorožitve in da upa, da se bosta Francija in Italija v kratkem pridružili trojni pogodbi.

Rim, 12. aprila. AA. Italijanski listi objavljajo komentarje o razorožitveni konferenci v Londonu in zavračajo trditve francoskega časopisa, češ, da se je konferenca končala z neuspehom radi nezmernosti Italije. Italijanski listi izražajo pri tej priliki nado, na bo Francija čimprej sklenila pameten sporazum z Italijo, ki ji je Francija na konferenci podtaknila hipotetične vojne načrte za bodočnost. Francija naj bi se raje omejila na prave pomorske probleme.

Dr. Seipel odložil vodstvo avstrijske krščansko-socijalne stranke

Baje je opustil vodstvo iz zdravstvenih razlogov, zatrjuje pa, da hoče samo bolj neovirano nastopati za »Heimwehr«

Dunaj, 12. aprila. Bivši avstrijski zvezni kancelar dr. Seipel je odložil svoje mesto kot načelnik krščansko-socialne stranke. Ta korak je izzval v vseh političnih krogih nemalo senzacijo ter je predmet najrazličnejših komentarjev. Vodstvo stranke oficijelno naglašja, da se je dr. Seipel odločil k temu koraku, ker hoče svoje delovanje razširiti preko okvirja, ki mu ga določa pozicija šefa stranke. Glede na komentarje, ki so sledili tej objavi, pa se povdarja, da je bil dr. Seipel prisiljen odložiti vodstvo stranke iz zdravstvenih razlogov. To potrđata tudi današnja »Reichspost«, ki dostavlja, da izprememba v vodstvu stranke ne bo imela za posledico izpremembe v politiki stranke. Seipelov namestnik bo mo-

ral slejkoprej ostati zvest dosedanji politiki stranke. Docela drugače pa sodijo o odstopu dr. Seipela v drugih političnih krogih.

»Arbeiter Zeitung« piše, da je dr. Seipel odstopil samo zato, da bi mogel bolj neovirano in neženirano nastopati za »Heimwehr« in voditi borbo proti socializmu ne glede na stranko, ki je po sedanjih politični strukturi parlamenta vedno odvisna od sodelovanja z drugimi strankami. Vsekakor se bo že v bližnji bodočnosti pokazalo, kako je pravo ozadje Seiplove demisije.

Dr. Seipel je najvil svoj odstop že 10. marca v posebnem pismu na glavnega tajnika, vendar pa je bila njegova demisija iz politične oportunitete objavljena šele sedaj.

Bethlenova misija v Rimu

Razgovor med grofom Bethlenom in Mussolinijem — Poglabitev odnosov med Madžarsko in Italijo

Rim, 12. aprila. Rimski listi obširno pišejo o posetu madžarskega ministrskega predsednika grofa Bethlena, ki je včeraj prispel v Rim. Listi povdarjajo, da gre le za obisk kurtuzije in da prihod grofa Bethlena v Rim nima nikakega posebnega političnega ozadja. Včeraj popoldne se je vršil dve urni sestanek med grofom Bethlenom in Mussolinijem. Kakor objavlja »Agenzia Stefanica« se je grof Bethlen pri tej priliki zahvalil Mussoliniju za podporo, ki jo je izkazovala Italija Madžarski na haški konferenci. Govorila sta tudi o raznih gospodarskih problemih, ki zanimajo obe državi. Ti razgovori so pokazali, da je postalo italijansko-madžarsko prijateljstvo v zadnjem času še tesnejše. Glede na to, da spremlja grof Bethlen več visokih uradnikov, pa domnevajo v diplomatskih krogih, da gre

za kake nove dogovore med Italijo in Madžarsko.

Rim, 12. aprila. AA. Službeni komunikacije o razgovoru med ministrskim predsednikom grofom Bethlenom in načelnikom italijanske vlade Mussolinijem navaja, da je grof Bethlen izrazil zahvalo madžarske vlade za učinkovito sodelovanje in podporo Italije Madžarski na konferenci v Haagu. Na to se je pogovor sukal okoli vprašanj, ki zanimajo obe državi. Državnika sta ugotovila, da so se prijateljski stiki med Italijo in Madžarsko poglobili.

Načelnik italijanske vlade je priredil svojemu gostu grofu Bethlenu v hotelu »Excelsior« obed, ki so mu prisostvovali ministri in visoki italijanski in madžarski dostojanstveniki.

Mednarodna letalska konferenca

Mednarodna meteorološka letalska služba — Novo bojno orožje, letalo brez pilota

Praga, 12. aprila. Včeraj je bila zaključna seja mednarodne letalske konference, katere so se udeležili Nemčija, Francija, Belgija, Holandska, Švica, Angleška in CSR. Praška konferenca je storila važne zaključke glede na predpise o mednarodni meteorološki letalski službi, ki so analogni določilom o radiotelegrafiji, sklenjenim na 29. letalski konferenci. Razen tega se je bavila konferenca, ki so ji prisostvovali tudi carinski eksperti, z vprašanjem poenostavitvenja carinskih razmer v letalskem prometu.

London, 12. aprila. Kakor poročajo, so iznaški strašno bojno orožje, proti katere-

mu bo obramba skoraj nemogoča. Po zadnjih poročilih gre za letalo, ki bo lahko letelo brez posadke. Letalo bo služilo za bombardiranje. Vodil ga bo železni robot, ki je čudo moderne tehnike in ki bo opremljen s takozvanimi mehničnimi možgani. Letalo bodo vodili s pomočjo električnih valov, na katere bo robot reagiral z največjo natančnostjo in vodil letalo, kakor kak živ pilot. Letalo bo opremljeno z velikim letalnim torpedom, ki ga bo spustilo na zemljo na določenem kraju. Letalo bo tudi opremljeno z aparatom, ki bo omogočil, da se bo ravnilo po vetrovih.

Kodifikacija mednarodnega prava

Konvencija o državljanstvu sklenjena — Mednarodna konferenca o kodifikaciji mednarodnega prava zaključila danes svoje delo

Haag, 12. aprila. AA. Prva komisija mednarodne konference za kodifikacijo mednarodnega prava je včeraj dokončala svoje delo v vprašanju državljanstva. To je prvi uspeh na polju mednarodnega prava in je konvencija o državljanstvu, ki jo je sklenila ta komisija, na prvem mestu bodočega mednarodnega zakonika.

Haag, 12. aprila. AA. Ker je prva komisija mednarodne konference za kodifikacijo mednarodnega prava končala svoje delo, je predsednik konference Hemsberg sklical za včeraj plenarno sejo, ki so se udeležili delegatje 44 držav. Po poročilu o delu in sklepih prve konference so zastopniki posameznih držav podali svoje mnenje, naker se je vršilo glasovanje. Konference je s 40 proti 1 glasu odobrila predloženo konvencijo o državljanstvu, dočim so tri države prijavile svoječasne pridržke, o katerih bodo odločale pristojne vlade povodom ratifikacije konvencije. Pred zaključkom se je predsednik v daljšem govoru povdaril zgodovinsko važnost te seje, na kateri je bil sprejet prvi mednarodni zakon. Obenem se je zahvalil Društvu narodov, ki je dalo pobudo za to konferenco. Seja je bila nato zaključena. Ostala dva odbora sta danes dokončala svoje delo. Popoldne se bo že vršila zaključna seja konference, ki je tokrat prvič dosegla pozitivne uspehe.

Krvavi spopadi v Indiji

Boji med indijskimi dijaki in policijo v Kalkuti — Tudi v Bombayu so bili krvavi boji med demonstranti in angleško policijo

London, 12. aprila. Iz Kalkute poročajo, da je prišlo snoči do krvavega spopada med dijaki in policijo. 34 oseb je bilo pri spopadih težje ranjenih. Kljub prepovedi oblasti so dijaki sklicali zborovanje. Policija je hotela zborovanje razpršiti. Voditelji dijaštva pa so dali signal za napad in dijaštvo je navalilo na policijo s palicami in kamenjem. Šele ko je prišlo na pomoč vojaštvo, so se napadalci umaknili. Voditelji dijaštva so bili aretirani. Tudi v raznih drugih krajih Indije je prišlo včeraj do krvavih spopadov. Aretiranih je bilo zopet večje število oseb. V Kutaku je bilo pri spopadih ranjenih 14, v Penaresu pa 11 oseb. Tajnik vseindijskega kongresa, ki je bil aretiran

povodom včerajšnje hišne preiskave, je bil obsojen na štiri mesece, njegov pomočnik pa na 9 mesecev težke ječe.

Bombay, 12. aprila. Včeraj je prišlo v Bombayu do krvavih nemirov. Obsodba nekaterih nacionalistov je prebivalstvo tako razkačila, da je pričelo hrupno demonstrirati po bombayskih ulicah. Pri tem je prišlo do krvavih spopadov med policijo in demonstranti. Po ulicah se je razvila ogorčena borba, v kateri so metali demonstranti na policijo kamenje s streh in oken. Ranjenih je bilo 22 oseb, med temi 10 policistov. Šele po daljših borbah se je posrečilo policiji, da je demonstrante razgnala in vzpostavila mir in red.

Demonstracije invalidov v Bukarešti

Bukarešta, 12. aprila. Včeraj dopoldne je prišlo do burnih demonstracij vojnih invalidov in vojnih vdov. Na več krajih mesta so se zbrali demonstranti in poskušali prirediti demonstrativni sprevod v noznanje mesto. Policija je posredovala in pri tem rabila orožje. Prišlo je do spopada, pri katerem je bilo več oseb ranjenih. Eclj mesta okoli kraljeve palače so bili obkroženi od policije. Demonstracije se je udeležilo več tisoč oseb.

Vlak razbil avtobus

New York, 12. aprila. Ekspresni vlak Los Angeles-Chicago je zavozil v državi Nova Mehika na nekem prelazu v polno zaseden avtobus. Posledice so bile strašne. Avtobus je bil popolnoma uničen, dve osebi sta bili ubiti, 12 težko in ostali lahko ranjeni.

Velika železniška nesreča v Franciji

Pariz, 12. aprila. Vojaški vlak, ki je prevažal 500 rezervistov iz Alžaske, je skočil 20 km južno od Besanconza iz tira. Bilo je 10 mrtvih in 38 ranjenih. Na kraju nesreče so popravljali prago, kar je bilo označeno samo z malo rdečo zastavo, ki je strojevodja ni opazil in je vozil s hitrostjo 50 km čez dotično mesto.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Amsterdam 22.72, Berlin 13.4975, Bruselj 7.8937, Budimpešta 9.885, Curih 1095.9, Dunaj 796.94, London 275.07, Newyork 56.425, Pariz 221.46.

INOZEMSKA BORZE.

Curih, 12. aprila. Beograd 9.1275. — Pariz 20.21. — London 25.09875. — Newyork 515.82. — Bruselj 72.04. — Milan 27.045. — Madrid 64.45. — Berlin 123.13. — Dunaj 72.675. — Sofija 3.745. — Praga 15.285. — Varšava 57.85. — Budimpešta 90.20.

Duhteča usta
SARGOV

KALODONT

Ob 35 letnici ljubljanskega potresa

Kakor da bi pod zemljo ustrelil iz tisoč topov — Potresne sunke so čutili tri mesece

Ljubljana, 12. aprila.

Iz knjige »Ljubljana po potresu«, ki so jo L. 1910. spisali ljubljanski magistratni uradniki, uredila pa gg. Govekar in dr. Zarnik, posnemamo naslednje zanimive podatke o strašni katastrofi, ki je zadela Ljubljano pred 35 leti.

Na veliko soboto leta 1895 je v Ljubljani bilo kakor iz škafa. Na noč pa je zapihala ostra burja in nebo se je zjasnilo, obetajoč veese prazničke. Sinje, solčno jutro velike nedelje — bil je 14. april — je objemalo radostne oblike praznično oblečenih ljubljancov. Prevzeti spomladnega zraka in zadovoljni so legali zvečer ljudje spat. Nič ni kazalo, kako strašno znamenito morilec jih vzhajajo iz prvega sna, preden se odbijejo ure po ljubljanskih cerkvah polnoč.

Po 11. zvečer — prvič, da je bilo 17 minut po 11. — je začelo vse mesto gro-

Peter Grasselli, ljubljanski župan v času potresa

tam še posebej vzklik ženski glas. Začeli so se tudi tiskati bajke, kakšne rodi strah. Ko bo vzhajalo solnce, so dejali, se bo vse mesto pogreznilo. Naenkrat je vsakdo vedel: O zori se pogrezne! Celo magistrat izobraženejši je premišljeval, ne bo li to res. Tako prevlada človeka panika.

Oblastva niso izgubila glave v tej strašni noči. Mestni župan Grasselli je takoj hitel na magistrat, kjer je s policijske stražnice dajal svojim organom navodila. Takoj je ukazal pripravi dve javne plinske svetilke po mestu (sploščka jih je gorela le polovica, ker je bilo zvečer nekaj mesečine). Na razpolago so se mu stavlili poleg policijske straže gasilci, vojaške patrulje — moštvo zvečine le v spodnji obleki, ogrnjeno s plaščem — so krožile po ulicah, da vzdržujejo red in pomagajo, če treba.

Tako je minevala noč. Ko se je začelo za Golovcem svitati, je prevladovala ljudstvo vedno hušja trepetavost. In ravno ko je solnce vzhajalo, je zabobnel prav hud potres, eden najhujših sunkov. Zbeganost je dosegla vrhunec; vse vprek na kolnih je dvigalo roke proti nebu in tulilo. Culi so se histrični, človeškim glasovom komaj podobni brljivi. — A nismo se pogrezlili, — in to je ljudi zelo pomirilo. Tudi je zlato solnce začelo rdečiti razdrapano strehe in nočni strahovi so se pršili v stnje jutranje nebo. Kamniške planine so stale s svojimi sneženimi vrhovi še vedno na straži kakor že tisočletja. Delirij panike je bil zlomljen.

Ko se je zdanilo, se je šele videlo, kaj vse je potres strašnega učinil. Manjkali so s streh skoraj vsi dimniki. Strehe so bile skoraj vse razdrte, podrešje je zijalo venkaj pri velikih luknjah, vsa še zgoraj ostala opeka je bila lisaeto razbita. Večina hiš je kazala silne razpoke in se je bilo bati, da bodo zidovi zdaj in zdaj popadali vkup. Vdrlo se je mnogo stropov, oboki so zija-li in po zraku je venomer krožil prah od zdrobljenega ometa. »Kakor po bombardementu«, se je izrazil vojni minister Kriegerhamer, ko je prišel v Ljubljano.

Do 4. popoldne naslednjega dne se zemlja sploh ni umirila. Opazovalci so našli 47 močnejših ali rahlejših sunkov oziroma trepljav, Potresi pa so se nadaljevali brez prestanka ter po usodni noči ni minil dan in ni pretekla noč brez novega bučanja v ogrodju zemlje in brez zibanja tal in škrtanja sten. Močni potresni sunki so se čutili še 20. aprila, 22. aprila, 30. aprila, 1. maja, 11. maja, 18. maja, 2. junija in 10. junija.

Ljudje se niso upali prenočevati več v svojih stanovanjih in marsikdo se ni niti

vile promet za vozove, mestoma pa tudi za občinstvo. Policija je nemudoma pozaprla vse sumljive ljudi in jih, kolikor možno, poslala iz mesta z odgomom. Mestni gasilci so imeli v Zvezdi in pod Tivolijem stalni stražnici, obenem pa so pogumno čistili strehe in rušili razpadajoče ostanke dimnikov, da so onemogočili nadaljne nezdoge.

Ker je t. i. Nušakova vojašnica bila tako poškodovana, da je postala nerabna za bivanja, so jo topničarji takoj ostavili in so se preselili začasno v Gorico in Zagreb. V kaznišnici na Gradu so se takisto pokazale nevarne poškodbe. Zato so že v prvi noči izpuštili kaznenice na dvorišče, kjer so prebivali v »Morih«. Dne 21. aprila so kaznišnico popolnoma izpraznili in kaznenice odpeljali v Celje, ob jezero na Solnograškem v Maribor, Gradec, Gradiško in Koper.

V Križankih so že prvi dan po potresu prekinili sodne obravnave in izpuštili jetnike na vrt, kjer so prenočevali. Porodne obravnave so se nekaj časa vršile v veliki dvorani »Filharmoničnega društva«, torej v prostoru, namenjenemu umetnosti.

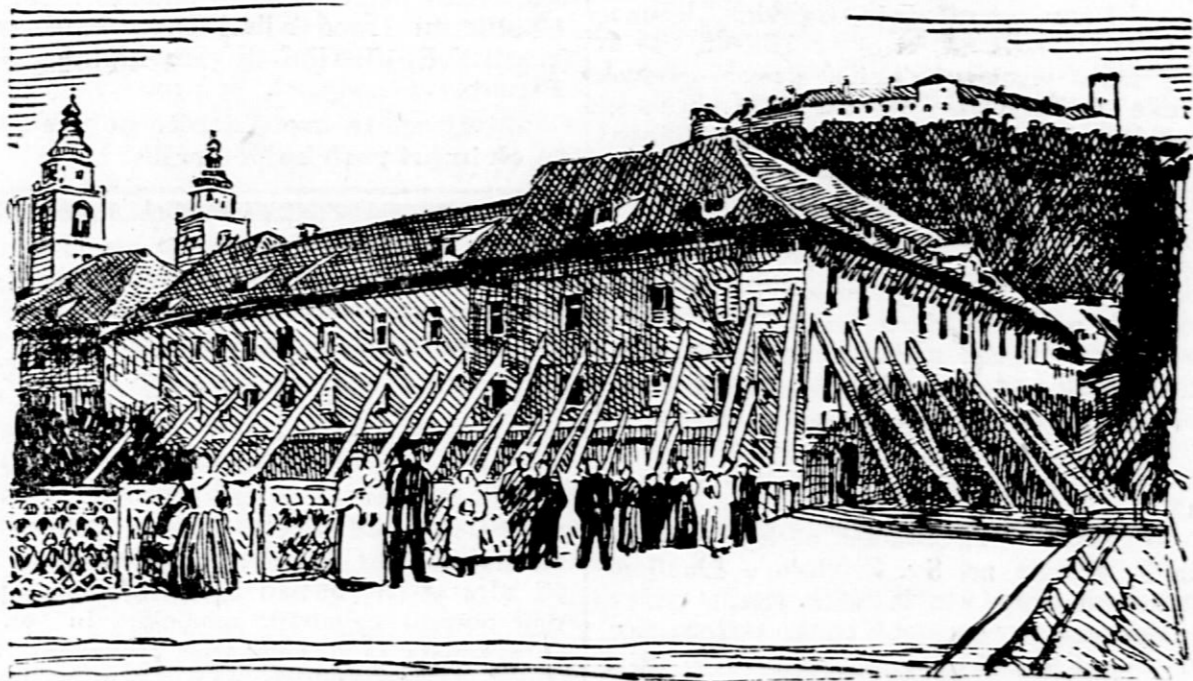
Vse ljubljanske ljudske, meštanske in srednje šole, semenišče, otroški vrtci in zasebni zavodi so s 16. aprilom pretrgale pouk do 4. oz. do 10. junija. Zaradi nedostajanja prostorov za vse razrede pa se je mogel začeti pouk iznova le na nekaterih šolah in le za nekatere razrede ter le za par tednov.

Po tovarnah se je ustavilo delo za nedoločen čas. V tobačni tovarni se sploh ni moglo delati od 16. do 22. aprila.

Ker so zaradi potresa, izzemši stolno cerkev, zelo trpele vse ljubljanske cerkve, zlasti pa še šentjakobska, frančiškanska in trnovska, so jih zaprli, naker so se vršile službe božje v »Zvezdi«, na Sv. Jakoba trgu, na Križevniškem trgu in v kapelici na »Friskovcu«.

Zanimivo je, da se je vozilo vsak večer več tisoč ljudi z vlaki na Gorenjsko in Dolenjsko, kamor se je izselilo za daljšo dobo mnogo družin. Ravnateljstvo drž. železnice in južne železnice sta jim dovolili znižano vožnjo.

Ogledovalne komisije, ki so določale pravno, oz. odredile demoliranje, so dognale, da se mora podreti 145 hiš docela, t. j. 10,3% vseh tedanjih ljubljanskih poslopj, ter da se mora popraviti malone vsako poslopje v Ljubljani. Škoda se je približno cenila pri zasebnih hišah na 5.408.200 K, pri mestnih poslopih na 75.000 K, na deželnih 452.000 K, na cerkvah, samostanih in župniščih pa 348.000 K. Seveda se je košen-

Pogled z Marijinega trga na desni breg Ljubljance po potresu

podnevi upal v hišo. Tako so si napravili ležišča kar na prostem na trdih tleh zunaj na poljih, pod milim nebom, na kočijah, na vozeh, v sodih in kadeh, po hlevih in senjarkah i. dr. Prav tako je taborilo tudi vojaštvo na prostem.

Dne 15. aprila se je šele zvedelo, da so postali tudi ljudje žrtve prvega potresnega sunka. Crkostevec Ivan Pašek je stopil prav v trenutku prvega sunka iz neke gostilne v Židovski ulici; tu mu je padla s strehe na glavo težka in ostra opeka. Umrl je v zlece nemudni operaciji v deželni bolnici. V Prešernovi ulici je padla opeka na glavo nadesetniku Reinholdu pri godbi pešpolka št. 27 ter ga ranila smrtonosno. Na Karolinski zemlji št. 7 je ubil padajoč tram na peči ležečo 20-letno šiviljo Francio Škrjancovo. Na Sv. Petra cesti je pred Počivalniško hišo zadel padajoč dimnik redarja A. Furlana ter ga ranil. Delavec Jakob Klešnik je ležal v obokani sobi; potres pa je razrušil zidovje in strop se je povsem udril. Klešnika je zadela opeka na glavo in je kljub vsej skrbi zdravnikov nekaj dni nato umrl. V Dravljah ob Celovski cesti je obok ubil na postelji spečega gostilničarja Franca Susteršiča; njegovo ženo je iz strahu zadela kap, da je umrla. Trgovec Ivan Zogar v Šiški se je pod razvalinami stropa in zidu zadušil. V Črnučah je padajoča streha ubila hlapca Ivana Anžiča, v Vodčah pa je podirajoča se hiša zasula troje otrok.

A še več drugih, med njimi žensk in otrok je bilo bolj ali manj ranjenih od padajoče opeke in ometa. Zaradi strahu in mraza pa je več ljudi tudi obolelo na živčih ter so nekaterim ostale posledice panike več let. — Ulice in trgi so bili pokriti z velikimi kupi opeke, kamenja in ometa. Udrilo in porušilo se je mnogo streh, odpadli so vsi napušči ter se odkrutili vsi okrasni hišnih fasad. Stene hiš so ponekod popolnoma odstopile iz vezi, stropi so bili ali razmajani, skrivljeni ali celo udrti, oboki razpokani in hodniki raztrgani.

Vojaške in policijske straže so zasedle vse ožje ulice in tesnejše trge ter so usta-

skriti straži, da bi mogli povedati meščanom, da so fantje od fare, čeprav je med njimi mnogo takih, katerim bi človek še ne prisodil vojaškega stanu.

Radioprogram

Nedelja, 13. aprila.

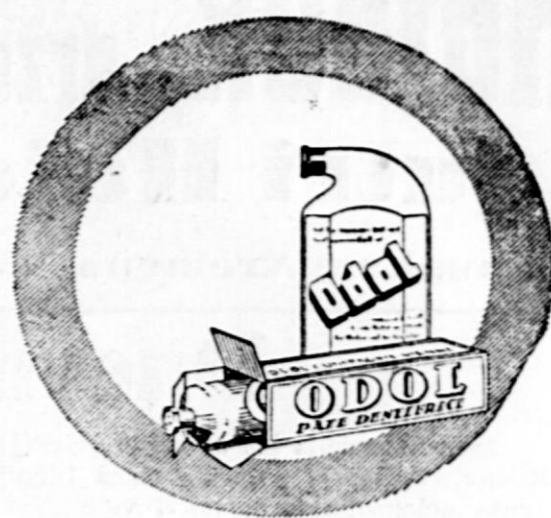
9.30: Prenos cerkvene glasbe; 10: Vinko Zor: Pasijonske igre v Oberammergau-u; 10.20: Val Janhar: Kaj se učimo od čehoslov. kmetijstva; 10.50: Tedenski pregled; 11: Koncert Radio-orkestra (vmesne speve poje g. Drago Žagar); 15: Prenos iz Trbovelj; 17: Škofjeloška pasijonska igra; 20: Pevski koncert Akademskega cerkvenega zbora; 20.45: Prof. Ivan Noč, Pojoča žaga; 21.15: Schubertov večer, izvaja Radio-orkester; 22: Casovna napoved in poročila, nadaljevanje koncerta; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Ponedeljek, 14. aprila.

12.30: Reproducirana glasba; 13.30: Iz današnjih dnevnikov; 17.30: Pevski zbor drž. ženske realne gimnazije v Ljubljani; 18: Koncert Radio-orkestra; 18.30: Dr. Stan-ko Leben: Francoščina 19.30: Ga. Orthaber: Anglesčina; 20: Koncert (ev. prenos); 22: Casovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Torek, 15. aprila.

12.30: Reproducirana glasba; 13: Casovna napoved, borza, reproducirana glasba; 13.30: Iz današnjih dnevnikov; 17.30: Koncert Radio-orkestra; 18.30: Dr. Riko Fuks: Vseokolski zlet v Beogradu; 19: Dr. Stan-ko Leben: Italijansčina; 19.30: Dr. Preobražensky: Ruščina; 20: Prenos iz Zagreba; 22: Casovna napoved in poročila; 22.15: Koncert Radio-orkestra; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Se so Vaši zobje zdravi, če pa svojih ust in zob ne negujete pravilno, se kmalu pojavijo znaki bolezni, ki Vam povzročijo mukepolne ure. Ognite se temu! Kozarec tople vode s par kapljicami Odola — več ne potrebujete. S tem si dobora izplaknite usta, zdrgnite z Odol-pasto za zobe, — najprimernejše po vsakem obedu — temeljito svoje zobe: to je najboljša metoda negovanja zob in ust.

Trgovske zveze z Belgijo

Belgijski konzul dr. M. Dular o naših stikih s kraljevino Belgijo

Ljubljana, 12. aprila.

Kraljevini Belgija in Jugoslavija sta v pristrčnih zvezah, ki temelje zlasti na zgodovini v polpretekli dobi in skupnem trpljenju v svetovni vojni. Svetovna vojna je prizadela Belgijo, če ne toliko žrtve, kot takratni kraljevini Srbiji, gotovo več razdejani. Oba naroda sta se borila za svojo domovino proti ogromni premoči kot leva, oba naroda sta imela junaška vladarja, kot jih zgodovina beleži le malo. To in pa različni gospodarski strukturi sta privedli Belgijo in Jugoslavijo do ozkih odnosajev.

Pa tudi praktično se uveljavljajo te vezi v medsebojnem trgovanju, ki bi moglo biti pač globlje glede na tako različni gospodarski značaj obeh držav in ugodno trgovinsko pogodbo. Belgija dobavlja Jugoslaviji razne stroje, zlasti one za obdelovanje lesa, eksplozijske motorje, motorna kolesa,

železo, elektro-tehnični material, orožje in municijo, transmisijsko jermenje, okensko in fino steklo, optične predmete, kemične izdelke, barve, tekstilno blago zlasti iz volne, volno za tekstilne tovarne in konje, Jugoslavija pa izvažava v Belgijo med, sadje, jajca, zdravilna zelišča, hmelj, prašiče, hrastovino, antimonovo rudo, kemične izdelke itd. Trgovske zveze še niso zadovoljive.

Predvsem je potrebno, da se belgijska industrija intenzivneje zanima za jugoslovanski trg, ga proučuje, sodeluje na tukajšnjih industrijskih razstavah, organizira ekscurzije belgijskih industrialcev in trgovcev v Jugoslavijo, pošilja trgovske potnike, ki ne znajo samo francosko, vpoštevata jugoslovanske trgovske uzance, pazi na dobavne roke, ambalažo, nudj ugodne plačilne pogoje in pošče dobre in agilne zastopnike — domačine. Treba je reorganizirati že obstoječa zastopstva močnih belgijskih industrijskih podjetij, ki imajo še izza predvojnega sedeže v inozemstvu. Sedež zastopstva za Jugoslavijo ne sme biti v inozemstvu.

Jugoslovanskim izvoznikom so potrebna študijska in informativna potovanja po Belgiji, učenje francoskega jezika in bolje poznavanje produkcije. Jugoslovanskim izvoznikom pa tudi poznavanje tamošnjega trga, konzuma in okusa, trgovskih uzanc, načina ambalaže, znanje francoskega jezika in zveza z dobrimi zastopniki. Letos se vršita v Belgiji dve svetovni razstavi v Anversu in Liègeu in je podana ugodna, cenena prilika za študij gospodarskih prilik v Belgiji.

Omenim naj še, da je Belgija najgostejše naseljena država v Evropi in ji primanjkuje kljub temu delavcev v industriji in rudnikih, ki se deloma rekrutirajo iz Jugoslavije, zlasti Bosne in Dalmacije; pa tudi iz molega konzularnega področja — dravske banovine — jih odpravljam skoraj dnevno, ki so v Belgiji dobro sprejeti in primerno zaslužijo. Moje poročilo je kratko in površno. Za točen odgovor na Vaše vprašanje je potrebna obsajnejša razprava. Belgija goji do Jugoslavije prirsne simpatije. Trgovinski razvoj in razmah bi bil hitrejši in jačji, če ne bi bila oddalja med obema državama tako velika.

Kulturno življenje ameriških Slovencev

Cesto se čuje da so ameriški Slovenci za nas za vedno izgubljeni, čes, da se bo dolga polagoma asimilirali, navzle ameriškega duha ter pozabili na domovino. Močda je to bridka resnica, kajti znano je, da je dotok Slovencev iz stare domovine vedno manjši in da prvotni slovenski ameriški naseljenci polagoma izumirajo, njihovi otroci in potomci, ki so rojeni v Ameriki, pa večinoma posejajo angleške šole ter je mnogim govornica roditeljev povsem neznan. Izgledajo torej niso posebno ugodni, obupati pa tudi ne smemo. Razveseljiv pojav je živahno udejstvovanje ameriških Slovencev na kulturnem polju, njih zanimanje za domačo dramsko umetnost, za domače umetnike ter stalni stiki z gosti-pevci in umetniki iz stare domovine.

Saj je v zadnjih dveh ali treh letih gostovalo v Ameriki mnogo slovenskih pevcev in umetnikov, tako Šubelj, Roparova, Lovšetova in Banovec. Vsi so prirejali koncerte po vseh krajih, kjer prebivajo ameriški Slovenci in so tako širili slovensko pesem ter budili narodno zavest.

Pa tudi sami se ameriški Slovenci na kulturnem polju prav pridno udeležujejo. Prirejajo predavanja, drame in celo opere. O uspehih slovenskih radioprogramih smo že poročali. Priredili jih je nekaj »Amerikanski Slovencev«, ki je moral nenadoma prenehati z njimi. List je namreč delal reklamo zase in je radio preveč izrabljal tako, da so se pritožili lastniki drugih slovenskih listov.

Najbolj agilni so nedvomno clevelandski Slovenci. Ti neoprestano prirejajo gledališke predstave in družabne sestanke ter mnogo koristijo slovenski stvar v Ameriki. Dokaz je nedvomno Jakčeva razstava

v Clevelandu. Od 12. do 30. marca je razstavo posetilo 3500 oseb, od katerih je vstopnino plačalo 2500. Otroci in spremljevalci roditeljev so si uamreč razstavo lahko ogledali brezplačno. Prodanih je bilo 60 slik, obenem pa je prejel Jakac naročilo za 30 portretov. V Clevelandu bo torej ostalo okoli 90 Jakčevih umetnin, kar je nedvomno izredno veliko. Gmotni uspeh razstave je bil torej ugoden, še večji pa je bil moralni. O tem piše »Nova doba« med drugim:

— Razstava je bila velik praznik za Slovence ne samo za starejše naseljence, temveč tudi za mlajšo slovensko generacijo, kateri je bila samo blagodejna inspiracija. Pokazala je v Ameriki vzgojeni slovenski pokolenja in gotovo je, da bo mnogo pripomogla, da bo naša mlčina naša po srcu in jeziku in da bo vedno cenila naše kulturne ustanove, naše umetnost, slovenske organizacije itd.

Pevski zbor »Zarja« v Clevelandu je vzprijel nedavno slovensko opero, Farmovega »Urha, grofa Celjskega«. Opera, za katero je vladalo v Clevelandu veliko zanimanje, je v vsakem pogledu uspeša. — Koncem marca je priredilo dramatično društvo »Jan Cankar« v slovenskem Narodnem domu tridejansko komedijo »Kdo je mrtev?« Tudi ta predstava je dosegla velik uspeh.

Pridno dejujejo tudi dramatična društva v Chicagu, Neworku, Gilbertu in v nekaterih drugih večjih slovenskih naselbinah.

Pred poroko,

— Kako se torej počutiš kot ženin? — Imenitno, dragi moj. Vedno, kadar pride nevesta k meni, se mi zdi, da je prišel pismošona z denarjem. Imam namreč bogato nevesto.

Hajduk, državni prvak : Hermes jutri Hajduk : Ilirija

Ob vsakem vremenu Jutri ob 16. uri.

Dnevne vesti

— Naša delegacija pri otvoritvi velesejma v Milanu. Včeraj je potovalec skozi Ljubljano naša delegacija k otvoritvi velesejma v Milanu. V delegaciji so gg. dr. Rudolf Steinmetz, Sorodolski, načelnik ministrstva trg. in ind., dr. Velemir Stojković, načelnik min. poljoprivrede in gen. konzul dr. Svetislav Predić.

— Odlikovanje. Z redom Belega Orla V. stopnje je odlikovan pehotni kapetan I. klase Drago Hojnik.

— Sprejem gojenec v pomorsko vojno akademijo. Vojno ministrstvo je odredilo, da se sprejme letos v 8. razred pomorske vojne akademije do 25 novih gojencev.

— Konji za armado. Vojno ministrstvo je odredilo, da se mora nabaviti 28 t. m. za armado 1940 konj raznih kategorij.

— Bogat lov tunina v Dalmaciji. Ribiči iz Malega Iža in Kali so ujeli do dni 15.000 kg tunina, katerega so poslali na Reko, v Trst in druga mesta.

— Štiri nove šole v Sloveniji. Letos se v Sloveniji zgradi 4 nove šole in sicer v D. M. v Polju, v Preski pri Medvodah, v Lescah in Smedniku. V Preski zgradi pet-razredno osnovno šolo. S temeljnimi deli so že pričeli in je računati, da bo stavba do avgusta pod streho. Poslopje bo stalo na idiličnem gričku, odkoder je lep razgled na dolino in vso bližnjo okolico. Šolo gradi stavbniš Miroslav Zupan.

— Šola v Dev. Mar. v Polju se bodo od- dala dela prihodnji teden. — V Lescah gradi šolo zidarSKI mojster Plemelj z Bleda. — V Smedniku je stavbišče že kupljeno. Staro šolo bodo preuredili in uporabili za občinski urad.

— Ribarske knjžice se dobivajo pri sre- skih načelnih (okrajnih glavarstvih). V Ljubljani pa pri mestnem magistratu. Glede pristožbin se je Ribarsko društvo informiralo pri ribarskem referentu na kmetijskem oddelku banske uprave g. dr. Dolinarju in izvedelo tale: Ribarske knjžice za lastni- ke ali zakupnike ribolovov stanejo, kakor lani, 300 Din in kolek 25 Din. Toliko znaša pristožbina za ribarsko knjžico tudi za one, ki hočejo loviti plemenite ribe vse leto. Kdor pa bo lovil plemenite ribe to je post- vi, lipane itd. na leto ne več, kakor 90 krat torej 90 dni, si naj vzame karto (belo) za 3 mesece, mora pa imeti, ako ni lastnik ali zakupnik ribolova, v knjžici od lastnika ali zakupnika vpisane dneve v mesecu, kodaj sme loviti. Dokler številu dni ne pre- sega številka 90, je bela knjžica veljavna, sicer je treba nabaviti novo. Za ribiče belih rib znaša pristožbina za ribarsko knjžico na vse leto 150 Din in kolek 25 Din. Vse to velja za bivšo ljubljansko oblast, dočim glade bivše mariborske oblasti ni bilo doslej sklenjeno, kakor se zadržuje, še ničesar de- finitivnega.

— Kompozicijska nagrada, ki jo je je- seni leta 1929 razpisala Filharmonična družba za najboljšo vloženo orkestralno skladbo, je bila na podlagi soglasne ocene jurije podeljena skladbi »Prekudja, Aria e Finale« skladatelja L. M. Škerjanca. Raz- sodišče sta tvorila rektor zagrebške mu- zičke akademije g. F. Lhotka in profesor dr. Božidar Štrela. Od ostalih vložnih skladb je bila pohvaljena in izven nate- čaja nagradjena tudi »Sutla« za orkester skladatelja S. Osterca. — Za prihodnjo sezono bo Filharmonična družba razpisala novo nagrado za kantato za večjo za- sedbo (zbor in orkester) ter opozarjamo že danes skladatelje na ta razpis.

— »Grob neznanega vojaka« v maribor- skem gledališču. Jutri ob 15. vprizori v mariborskem gledališču Delavski oder »Svoboda« iz Ljubljane svetovno znano vojno žaloigro »Grob neznanega vojaka«, ki jo je književnik Braško Kreft dramatur- sko predelal in prekrstil v »Balado o vo- jni in ljubezni«. Drama se odlikuje po mo- čni realistični, dramatični napetosti in pro- tivni idejnosti. Glavni vlozi igrata gospa Sava Scherbanovic in B. Kreft, muzikalne improvizacije na klavirju pa izvaja znani talentirani glasbenik g. prof. Rančigaj. Pričakujemo, da se bo ma- riborsko občinstvo polnoštevilno odzvalo temu gostovanju.

— Vreme. Vremenska napoved nam obeta deloma oblačno vreme. Včeraj je bilo po vseh krajih naše države bolj ali manj oblačno. Najvišja temperatura je znašala v Skopju 18, v Splitu 17, v Sarajevu 16, v Ljubljani 15,2, v Beogradu 15, v Zagrebu 14, v Mariboru 13,2. V Sloveniji smo imeli davi lepo pomladno jutro. Nebo je bilo brez najmanjšega oblaka. Davi je kazal baro- meter v Ljubljani 761,9, temperatura je znašala 4,8.

— Delavec ubil delavca. V noči od 2. na 3. aprila je na Vezirskem mostu pri Podgorici na razpotju poto Podgorica - Nikšič ubil delavca Boža Micovića delavca Ericha Tiela iz St. Gallena v Švici ter nie- govo truplo vrgel v Moračo. Polica je ubijalka aretirala in izročila sodišču. Pre- trskava je pokazala, da sta bila Tiel in Mi- cović brez posla in da sta šla skupaj iz Podgorice v Dubrovnik, Zakaj je Micović Tiel ubil, še ni točno ugotovljeno. Pri zaslišanju je ubijalec trdil, da sta se med potjo sprla in da je v jezi Tiela s kam- nom udaril po glavi. Udarec je bil smr- ten. V strahu je truplo vrgel v Moračo. Polica pa domneva, da je Micović izno- rni prijatelj iz potpeta. Tiel je imel nam- reč nekaj denarja in zlatnice in je ver- jetno, da mu je to Micović vzeti. Polica

nadačuje preiskavo. — V zvezi s tem zlo- činom so razširili neprijetni nam izročeni- ski listi vest, da je bil v Črni gori ubit neki nemški turist, hoteč na ta način sko- dovati našemu turizmu.

— Rodbinske tragedije. Pred malim se- natom šibeniškega okrožnega sodišča je bil te dni zaključen proces proti rodbini Čvrlija iz vasi Čvrlijeva, katere člani so se strepli in pobili. V borbi je bil ubit rodbinski oče. Preprij je nastal med očem, tremi sinovi in dvema hčerkami na eni ter četrtim sinom Jozom na drugi strani. Jozo je bil obtožen prekoračenja silobrana in je bil obsojen na pet mesecev ječe, njegov brat Miho in sestra Marija, ki sta ga med pretepom težko poškodo- vala, pa vsak na dva meseca ječe. — Pred velikim senatom pa se je zagovarjal Šime Šarič iz Stona, ki je bil obtožen poskušne- nega umora. Streljal je namreč na last- nega očeta, pa ga ni zadel. Obsojen je bil na štiri mesece ječe. Fant se je zagovar- jal, da je bil oče zelo nasilen in da ga je vedno podal iz hiše. Na očeta je streljal v razburjenosti.

Damske pomladne plašče
veliko izbrbo, posebej v cenejših kvalitetah, najmodernejša fazona, podložene, od Din 300.—, volnene poplin obleke od Din 180.— naprej tudi F. I. GORIČAR, LJUBLJANA, SV. PETRA C. 29
Oglejte si izložbe! 1346

— Monstre - proces v Subotici. Prihod- nji teden se bo vršila v Subotici razprava, kakršne že ne pomnimo 20 let. Obtoženič je 50 funkcionarjev bivšega prvega jugo- slovenskega pogrebnege zavoda v Subo- tici, ki je prišel pred dvema letoma v konkurz, pri čemer je bilo oškodovanih mnogo meščanov. Obtoženci so večinoma sami ugledni možje, odvetniki, zdravniki, trgovci in uradniki. Sodišče bo zaslišalo 500 prič. Razprava bo trajala najmanj mesec dni, vršila se pa bo v magistratni dvo- rani, ker je dvorana na sodišču pre- majhna.

— Zagoneten ubtoplenc. Blizu Rajevca sela so nedavno potegnili iz Save utop- ljenca, ki je imel okoli vratu z žico pri- vezanih več opek. Oblasti so bile sprva prepričane, da gre za zločin, preiskava je pa pokazala, da gre za samomor. V utop- ljenca so spoznali kmeta Mata Galviča iz Sikirivce, ki je nedavno brez sledu iz- šinil. Doma je pustil pismo, v katerem je javil, da gre v smrt zaradi neozdravljive bolezn.

— Ko boste shranili vaše kašube, jih ne pozabite zavarovati pred škodljivimi moli s TARMOL-om, ki se dobi v vseh lekarnih in drogerijah. 272/n

— Drva, premog, koks naročite pri dru- žbi »Kurivo« na Balkanu, tel. 3434. 190n

Iz Ljubljane

—lj Akademija na korist poplavljenecv Južne Francije bo v ponedeljek dne 14. t. m., to je na dan, ko se po celi državi vršijo zbirke pod naslovom »Francoski danc. Program akademije je sestavljen v koncer- tnm smielu. Nastopijo odlični naši umetni- ki, solista gospa Lovšetova in g. Betetto, violinistka gospa Jerajeva in gdč. Dulkan Douraveka, ki igra solo na svojem kraljev- skim instrumentu — na harfi. Poleg tega sodelujejo trije ljubljanski zbori: moški zbor Grafike, Ljubljane in Ljubljanskega Zvona. Prav posebno pa opozarjamo na prvi letošnji nastop konzervatorijskega orkestra. Ta orkester je sestavljen iz samih mladih navdušenih gojencev državnega konzervato- rija, le v par redkejših instrumentih pomaga- jo člani opernega orkestra. Orkester diri- gira ravnatelj Polič. Predprodaja vstopnic pri dnevi blagajni v operi. Cene znizane operne.

—lj Prihod državnega prvaka Hajduka v Ljubljano. Davi ob 8.24 je prispelo v Ljubljano z zagrebškimi brzovlakom moš- tvo državnega prvaka Hajduka iz Splita. Prispelo je 13 igračev pod vodstvom pot- nega maršala dr. Nihitea ter par ključev. Desna zveza Bončić se pripelje šele ob 2. iz Zagreba. Hajdukovci so prenočili v Zagrebu in so torej spočiti. Ooste sta na kolodvoru pozdravila v imenu Ilirije inž. Bloudek in Evgen Betetto. Moštvo se je nastanilo v hotelu »Slon«. — Danes ob 17.15 nastopi Hajduk proti kombiniranemu moštvo Hermes in Ilirije, jutri ob 15. pa proti kompletni Iliriji. Obe tekmi bosta na igrišču Ilirije.

—lj Brezposebnost je s pričetkom pom- ladanskega dela, zlasti onega, ki je v zvezi s stavbami, znatno padla. Dejo in zaslužek so dobile razne kategorije obr- tni pomožnih moči, delavcev ter težakov, Marsikdo, ki ni imel do zdaj zaslužka, ga zdaj lahko dobi, če le hoče delati!

—lj Tiakovanje Kolodvorske ulice. V če- tretke so pričeli tiakovati Kolodvorsko uli- co od Sv. Petra ceste do Vožarskega po- ta z malimi granitnimi kockami. Pri tej priči so znižali klanec za pol metra. Tiakovanje bo najbrž že te dni končano.

—lj Številno avtomobilov in motocikli- stov v Ljubljani. Po dosedanjih podatkih je bilo policaji prijavljenih letos 320 oseb- nih avtomobilov, vštetiš avtotakse, 139 tovornih voz in okoli 250 motociklov. Go- čno število motornih vozil še ni znano. Točno statistiko bo policija izdala šele prihodnji mesec. Število avtomobilistov in motociklistov v Ljubljani sicer počasi, pa vendar stalno narašča.

—lj Umri so v Ljubljani od 5. do 12. aprila. Ana Zupančič, dminarica, 58 let, Vi- dovdanska cesta 9; Franciška Kobilnik, mestna uboga, 77 let, Japljeva ulica 2; Marija Kršper, vdova veletnrovca, 59 let, Stritarjeva ulica 3; Ivan Cenc, poljski dni- nar, 30 let, Vidovdanska cesta 9; Elizabeta Majdič, mestna uboga, 87 let, Japljeva uli- ca 2; Martin Colarič, major v p. 56 let, Dunajska cesta 14; Marija Rožman bivša služkinja, 23 let, Vidovdanska cesta 9; Ivan Strk, mesar in posestnik, 72 let, Po- ljanska cesta 64, Mato Strkovič, trgovec, 50 let, Dunajska cesta 5. — V bolnici: Franciška Kregar, hči mlazarja, 3 dni. Viž- marje; Marian Aleks, sin sluga, 1 leto, Po- ljanski nasip 40; Ivan Bižlak, bivši trafika- nt, 66 let, Bohoriševa ulica 10; Veko- slava Klimešič, hči sluga, 1 leto, Bež- grad; Mira Marinko, mag. uradnica, 25 let, Rimska cesta 23; Anton Vagaia, 48 let, Guncleje 21; Ivan Gruden, profesor, 43 let, Dunajska cesta 38; Jurij Lavrač, pre- glednik fin. kontroje v pok., 62 let, Alja- ževa cesta 7.

—lj Izprememba posesti. Enonadstropno, visokopritlično hišo in gospodarsko po- slopje Emila grofa Auersperga na Cesti na Rožnik št. 13 je kupila mlajša Pollako- va hči za 600.000 Din. Zdej so po sobah zaposleni plekarji in slikarji, da se po- pravi to in oto in obnovi kakor hoče imeti nova lastnica. Ivančevu visokopritlično, enonadstropno vilo na razpotju Ceste na Rožnik in Večne poti je pa kupil dr. Gu- zelj iz Maribora. Trenutno je v delu že- lezno ogrodje na betonski vrtni ograji. Dr. Guzelj se preseli v Ljubljano v prihodnjih mesecih.

Prof. dr. E. Šlajmer

je popolnoma opustil zdravniško prakso.

—lj Vodstvo po svoji jubilejni razstavi v Jakopičevem paviljonu priredi Srečko Magolič v nedeljo 13. t. m. ob 11. dopi- dne. Povedal bo nekaj anekdot iz svojega življenja in slikarskega udejstvovanja ter tolmačil posamezne slike in njih nastanek. Ker se mnogi čudijo, kako je mogel v štiri letih izvršiti poleg svojega pravega poklica toliko število slik, bo pokazal svoje enostavne in praktične slikarske rekvizite ter pojasnil način slikanja. Prodanih je bilo doslej 26 slik. Do malega skoro vse ljubljanske šole so že obiskale pod vodstvom svojih profesorjev razstava. Knjiga avtogramov ima že dokaj listov popisanih, pogreša se pa v njej še mnogo podpisov one inteligence, ki bi je ne smeli pogrešati. Pokažimo, da smo Slovenci kul- turen narod. Pokažimo, da se zanimamo in znamo ceniti tudi umetnost, ne same rokobarbe in slične prireditve, ki prav nič ne blaže duše in srca. Razstava bo od- prta do 5. maja.

—lj Lepo napredujoča trgovina. Redke so pri nas trgovine, ki bi se bile od vojne sem tako visoko dvignile, kakor modna trgovka A. Šinkovec nasl. K. Soss, ki si je pridobila tekom prošlega 10letja s sistematično zasnovanim organizator- skim delom vseobčje sloves v svoji stroki. Zopet je razširila in modernizirala svoje poslovanje, da bi tako še bolj zadovoljila občinstvo ter zadostila njegovim potre- bam. S prvim aprilom so bili otvorjeni novi, uprav velikomestno zasnovani pro- dajni prostori v prvem nadstropju. Trgovka nanovo vpehje gotove damske obleke in se bo potrudila, da s temi novimi, kakor tudi dosedanjimi predmeti občinstvu kar najbolj postreže.

—lj Društvo za zidanje cerkve sv. Ci- rila in Metoda pri Sv. Krištofu v Ljubljani prav lepo prosi vse lastnike starih križev in spomenikov na opuščnem pokopališču pri Sv. Krištofu, da jih blagovoljno dati za našo novo cerkev sv. Cirila in Metoda. Ker bo nova cerkev sv. Cirila in Metoda tudi nekaka spominska cerkev za vse na- še umrle, ki so pokopani pri Sv. Krištofu, imamo načrt, po katerem bi se ohranil tu- di spomin in imena teh rajnikih. — Oga- sinite se pri duhovniku cerkve sv. Krištofa za informacije. Uradne ure dopoldne od 8. do 11. ure in zvečer od 6. do 8. ure.

—lj Gradbe betonskih vrtnih ograj ob novih hišah in vilah. Ob Suvohorski cesti sta si zgradila lani enonadstropno novo hišo Anton Marinšek in Anton Schweiger, letos pa delata lično ograjo na betonskem temelju. V Dravski ulici je v delu betonski temelj za vrtno ograjo pri visoko- pritlični hiši Vendelina Sadarja. Na Du- najski cesti si je postavil lani Jože Rus- nik enonadstropno hišo in gospodarsko poslopje, sedaj si pa delata še moderno ograjo na betonskem podstavku. Lične vrtno ograje so vsekakor v okras vilam in hišam.

—lj Zalna seja Zveze slov. vojakov iz svetovne vojne in Udruženja vojnih inva- lidov za umrlih majorjev Martinom Co- laričem se bo vršila v zbornici mest- nega magistrata v nedeljo ob 11. dopol- dne. Tovarnji iz svetovne vojne, ki bodo že v Ljubljani, naj se seje udeležijo. — Od- bor ZSV. in UVL.

—lj Zveza slovenskih vojakov Ljubljana- Mostje poziva vse svoje člane, da se k sp- orativno udeležijo pogreba našega vrhov- nega častnega predsednika g. majorja Martina Colariča, ki se vrši v nedeljo dne 13. t. m. ob 4 uri popoldne iz hiše žalosli, Dunajska cesta 14. Zbirališče ob pol 4. uri pred Kmetisko posojilnico.

—lj Tovarišem iz svetovne vojne. Umri je naš predsednik tov. Martin Colarič. Vaša dolžnost je, da se pogreba polnošte- vilno udeležite. Pogreb na cvetno nedeljo ob 4. popoldne. Zbirališče pred Kmetisko posojilnico, Dunajska cesta. — Glavni od- bor ZSV.

—lj Sokol I. javlja svojemu članstvu, da je umrl brat Martin Colarič, čegar po- greb bo v nedeljo 13. t. m. ob 4. uri po- popoldne od doma žalosli, Dunajska cesta štev. 14. Bratsko članstvo vabimo, da se

Masiranje s Crème Simon je za obraz božanje. Ker ni na suha ne mastna nego popolnoma voljna, naglo prodre v kožne znojnice.

CRÈME SIMON

oživlja vrhni del kože, je napravi voljno in povzdigne naravni lesk vaše polti.

Način uporabe: Razgrnite jo po še mokri koži potem, ko ste napravili toaletto. Masirajte nalahno, da prodre v znojnice, potem pa osu- šite z brizgačo.

PUDER & MILO SIMON - PARIS

mnogostevisno udeležiti pogreba v civilni z znakom. Zdravo!

—lj Pevci! Udeležite se pogreba majorja Martina Colariča, ki bo jutri ob 4. popoldne. Zbirališče pred hišo žalosli, Du- najska cesta 14. Zapeli bomo: pred hišo »Človek, glej...«, v cerkvi pri Sv. Kri- žu »Usliši nas, Gospod«, pri grobu pa »Oj Doberdob!«. Note prinesite s seboj.

—lj Pevcem ljubljanskih pevskih zbo- rovrov. Zveza slov. vojakov vas vabi, da se udeležite v nedeljo popoldne ob štirih pogreba blažega g. majorja Colariča z Dunajske ceste na pokopališču k sv. Kri- žu. Zapeli bomo pred hišo nagrobico »Člo- vek glej!« — v kapelj na pokopališču »Usliši nas Gospod!«, na grobu pa »Oj, Dober- dob!« Note prinesite seboj! — Prelovce.

—lj Namesto venca na grob blagopokol- nega g. majorja Colariča daruje g. Franjo Zak st., brivski mojster, v počastitev njegovega spomina Društvo slepih Din 100 in Invalidskega domu Din 100.

—lj Smrtina kosa. V Leončiču je umrl g. Mato Strkovič. Pogreb pokojnika bo 13. t. m. ob 14. iz mrtvašnice splošne bolnice. — Pokojniku blag spomin, žalujočim naše so- žalje!

Za 2 Din

I

teden zabave in pouka Vam nudi edina ilustrovana tedenska revija

„Življenje in svet“

Pravkar izšla številka vsebuje nad 14 sestavkov pripovedne in poučne vsebine s 17 slikami (med njimi lesoreze slikarja- grafika E. Justina in risbokitparja Niko Pirnata).

»Življenje in svet« dobite po vseh trafika- h in pri vseh kolporterjih.

—lj Zaključno predavanje društva »So- čec. Danes v soboto 12. t. m. zaključijo Sočec v salonu pri Levu letošnje serijo predavanj. Ta večer predava prvič v Soči g. dr. Mis Franta, mestni uradni zdravnik o temi »Po- glavja in duševna higijena«. Zelo važna pa- noga higijene, ki ima svoj izvor v Ameriki, od kodar se brzo širi po celem svetu. Bi- stvo tega gibanja je g. predavatelj sledil pred leti v Združenih državah Ameriških, Kanadi in Angliji, kjer mu javnost in zla- sti zdravstvene oblasti posvečajo veliko paž- njo. Sočani, prijatelji, medicini in vsi, ki se zanimate za to veljavno predavanje pri- dete polnoštevilno. Po predavanju nastopijo člani opernega pevškega zbora. Začetek ob pol 21. uri. Vstop vsem prost.

—lj Velikonočna voščila kupujte raz- glednice Jugoslovenske Matice, ki so domač umetniški izdelek in po 1.— Din povedo napredaj.

—lj Najugodnejši nakup sukna pri Fr. Novaku, Kongresni trg. Čitajte današnji oglas! 270/n

—lj Popravek. V včerajšnji posmrtnici majorja Colariča se je zgedila neljuba po- mota glede njegove starosti. Pokojni je bil star 58, ne pa 69 let.

—lj Kolo jugoslovenskih sester v Ljublja- ni bo imele svoj redni letni občni zbor na cvetno nedeljo, dne 13. aprila ob 3. uri v dvorani »Delavske zbornice« na Miklošiče- vi cesti. K občni udeležbi vabi vse mnoge- brojne in naše žensktvo sploh Odbor.

—lj Debava mesa. Dne 15. t. m. se bo vršila pri intendanturi komande dravske di- vizijske oblasti v Ljubljani licitacija glade dnevne dobave mesa za čas od dneva odo- britve pogodbe do 31. marca 1931. Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjeni komandi.

—lj Podporno društvo železniških usluž- benev iz vpokojencev v Ljubljani javlja iz- med aklepov letošnjega občnega zbora (23. II.), da je člani črtati, ako se z me- sečno članarino za tri mesece preko dol- žila pravil zaostali. Komur je za ohranitev članstva, naj svoj zaostanek poravnava.

—lj Smrtina kosa. Včeraj je umrla v Ljub- ljani ga. Franciška Zemljan, vdova po me- stemem uslužbencu. Pogreb bo jutri ob 16. iz bolnice na pokopališču pri Sv. Križu. Bleg iz spominu, preostali naše sožalje.

—lj Pomota. V današnjem »Jutru« je v poročilu z gradnjaile seje glede iztepanja- nja preprog na Cankarjevem nabrežju po- motoma določen čas med pol 7. in 8. uro zjutraj. Iztepanje je dovoljeno le do pol 8. ure, ker hodijo kasneje šolski otroci že v šolo.

—lj Poriv pevcev Ljubljanskega Zvona. Pevsko društvo Ljubljanski Zvon pozivlja brate pevce, da se polnoštevilno udeležijo po- greba majorja Colariča jutri ob 4. popoldne z Dunajske ceste 4. Odbor.

—lj Podmladek Jadranske Straže na .. deški meščanski šoli v Ljubljani na Pru- lah priredi v nedeljo 13. t. m. ob 10. uri dopoldne v šolski telovadnici na Prulah interno akademijo. Na sporedu je igra, deklamacija, petje in igra šolskega or- kestra. Prostovoljni darovi se hvaležno sprejemajo.

—lj Potopljeno brodovje. Samo še danes ob pol 3. popoldne in jutri ob 11. nepre- klicno zadnjkrat predvaja ZKD v kinu Ideal film o potopu nemškega vojnega brodovja, potek ene najstrašnejših pomor- skih bitk v svetovni vojni — bitko pri Sikagerraku itd. Nihče naj ta film ne za- mudi. Vstopnice od 2 Din naprej za sedež.

—lj Društvo ljubiteljev pitčarjev v Ljub- ljani priredi jutri v loviški Moste in Dev. Mar. v Polju pomladansko okrajno tekmo pitčarjev. Med drugimi bo tokrat tekmo- valo tudi pet pomlajev kraljeve psarne Suvohor.

—lj Vrane, šoje in srake uničujejo v mestnih gozdih mladi učiži zarod, zato naj se jih brezobzirno preganja.

—lj Sokol I. Tabor sporoča svojemu članstvu, da je od 14. aprila t. l. dnje društvena pisarna v južnem delu stavbe. Vstop skozi mali vhod iz Vrhovčeve ulice. Uradne ure dnevo od pol 2. do pol 3. in od 6. do 8. ure, ob sobotah pa od 4. do 7. ure. Pri tej priči prosi društvo svoje članstvo, da poravnava članarino bodisi osebno v društveni pisarni ali po inkasam- nu, ki pobira te dni ali potom ček. rač. št. 11.253. Opozarjamo tudi na veliko zalogo društvenih razglednic, katere so na prodaj v društveni pisarni. Bratje, se- stre, sezajte, poslušajte se tudi teh ob vsa- kj prički. Zdravo!

—lj Za francoske poplavlence so daro- vali: Hribar Ivan 100 Din, Hribar Marija 100 Din in Hribar Zlatiča 100 Din.

—lj Splošna maloželezniška družba d. d. v Ljubljani sporoča, da s ponedeljkom dne 14. t. m. ustavi avtobusni promet na progi Ljubljana - St. Vid - Medvode.

—lj Občni zbor ljubljanske borze za blago in vrednote bo z občinskim dnevnim redom 5. maja ob 16. v borznih prostorih na Kongresnem trgu.

—lj Pevsko društvo Ljubljanski Zvon. Jutri v nedeljo ob 11. uri dopoldne pevška vaja v ponedeljek nastop. Odbor.

—lj Francoski dan na univerzi kralja Aleksandra I. v Ljubljani. Dne 14. aprila 1930 bo praznovala univerza francoski dan z javnim predavanjem v slavodostni univer- zitetni dvorani ob 11. dopoldne. Predaval bo g. univ. profesor dr. Rihard Zupančič o prispevkih francoskih matematikov iz kla- sične dobe k razvoju mehanike. Posebna va- bila se za to predavanje, ki je javno, ne- bodo pošiljala. To sporočilo naj velja ob- činstvu za vabilo. Vstop je prost.

—lj Sentjakobska knjižnica v Ljubljani, Stari trg 11 je izposodila marca 4032 stran- kam 15.173 knjig, prvo letošnje četrtletje pa 12.646 strankam 46.806 knjig. Knjižnica po- stuje vsak delavnik od 4. pop. do 8. zvečer in izposoja najlepše knjige v 10 jezikih, zla- sti v slovenskem, srbohrvatskem, nemškem, francoskem in italijanskem, ter modne liste vsakomur, kdor se zadostno legitimira. Izpo- sejvalni rok za deželo tri tedne, za znan- stvene knjige 4 tedne. Na razpolago popoln tiskani imenik knjig, ki ga kupiš, da ei napišeš številke doma. 273/n

OTROŠKE NOGAVICE ŽIGOM KLUK

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

V šoli.

— Janezek, kaj bi storil, če bi na- šel bankovec za 100 Din? Ali bi ga obdržal?

— Ne, gospod učitelj.

— Dobro, kaj bi pa storil z njim?

— Ves mesec bi hodil v kino.

ODVETNIK DOMA.

— Žena, spravi danes popoldne vse srebro in ves svoj nakit.

— Zakaj pa?

— Ker se mi pride zahvalit vloni- lec, ki sem ga danes na sodišču »iz- rezale.

Naročajte „Našo dobo“

Moda in ženski kotiček

Hvaležnost in priznanje

Tega naša materijalistična doba ne pozna in zato mnogi ljudje trpe

Kdor zna presojati razmere, v katerih živi naše pokolenje, trezno in objektivno, pride do zaključka, da razvoj ne gre k boljšemu, temveč v marsikaterem pogledu k slabšemu. Ena najslabših strani sedanjega življenja, je naziranje, da se da vse na svetu plačati z denarjem in da se otresemo s tem vseh obveznosti za izkazane usluge, da nam torej ni treba izkazovati hvaležnosti in priznanja. Ljudje mislijo, da je glavno, če se za vsako stvar dobro plača. Naša doba je izrazito materijalistična. Posebno zapadna Evropa je orientirana povsem materijalistično.

Na materijalizmu sloni ta demokracija in socializem, pa tudi vse drugo, kar je značilno za našo dobo. Vsi nauki in sistemi temelje na načelu, da je glavno, da se človeku dobro godi oziroma da ima dovolj velike dohodka. Glavno je denar, vse drugo se dodi postransko. Zato vidimo zdaj povsod tako gonjo za denarjem.

In vendar so ljudje, katerim mamoni ni vse na svetu. Morda imajo tudi taki ljudje lepe dohodka, toda s tem še niso zadovoljni. Hrepene se po nečem drugem, kar cenijo bolj, nego denar. Za svoje delo hočejo imeti tudi priznanje in hvaležnost. Če so priznanja in hvaležnosti deležni, delajo z veseljem in pripravljani so delati tudi proti manjši nagradi, če pa ne dobe te odškodnine, jim delo ne diši, pa naj bo še tako sijajno plačano. Napačno je torej misliti, da se da vse na svetu plačati z denarjem. Mnoge usluge in marsikatero delo se samo z denarjem ne da plačati. In tudi če dobro plačamo, ostanemo v mnogih primerih moralni dolžniki. Velik moralni dolg se pa da poravnati samo s priznanjem in hvaležnostjo. K takim dolgovom spada dolg za poštovitost zdravnika, ki stori za bolnika več, nego mu nalaga dolžnost njegovega poklica, ali dolg za udanost in poštovitost človeka, ki streže prijatelja v bolnici, dolg za potrežljivost onih, ki vzirajo pri nas, kadar smo nesrečni in ne moremo biti veseli, prijatelji družabniki, dolg za laskavo in lepe besede, ki je nam najboljša uteha v težkih trenutkih itd.

In končno, kaj drugega veže zakonice po večletnem skupnem življenju, če ne priznanje in hvaležnost za neštete izraze ljubezni, skrbi in udanosti? Na čem sloni ljubezen odraslih otrok do roditeljev, če ne na hvaležnosti in priznanju za vse to, kar so

roditelji storili za otroke? To se pač ne da plačati z denarjem. Ena največjih bolezni naše dobe je v tem, da ne znamo biti medsebojno tako hvaležni, kakor so bili ljudje v starih časih. Medsebojno razmerje ljudi postaja vedno hladnejše. Skoro povsem je izginilo nekdanje priskočno razmerje med vsužbenem in delodajalcem, ohlaja se razmerje med sorodniki, prijatelji so večinoma hladna, hladno postaja tudi razmerje med odraslimi otroci in roditelji. Izrazi priznanja in hvaležnosti so prišli iz mode, kakor sploh vsi izrazi človeških čustev. Ljudje so postali kakor želve, ki se vedno bolj skrivajo v svoje oklepe in nočejo nikesar slišati o osnovni resnici, da je človek družabno bitje, navezano na bližnjega v sreči manj, v nesreči bolj.

In vendar ni res, da na svetu ni več ljudi, ki bi ne znali biti hvaležni. Vsa nesreča je v tem, da ne znamo hvaležnosti in priznanja pokazati. Kričimo in razburjamo se, ne znamo pa izreči laskave besede, če imamo razlog za hvaležnost. To napako delamo skoro vsi, povsod, vedno in napram vsem. Delodajalec napram vsužbencu, učitelj napram učencu, odrasli otroci napram roditeljem, mož napram ženi in seveda povsod tudi nasprotno. Nešteto je na svetu ljudi, ki zavoljo tega duševno silno trpe. Pomanjkanje priznanja in hvaležnosti jih boli bolj, nego bi jih bolelo pomanjkanje denarja. Nešteto je na svetu ljudi, ki zama hrepene po laskavi, prijazni besedi, ali laskavem pogledu. Zaljublenci, ki so v ljubezni nesrečni, segajo po samomorilnem orodju. Enako hudo pa boli človeka tudi ne-hvaležnost. Tu bi utegnili kdo ugovarjati, da živimo v dobi praktičnega dela in težke borbe za obstanek in da torej sentimentalnost ni na mestu. Morda bodo kdaj na svetu ljudje, ki bodo znali živeti tudi brez čustev. Morda se bodo počutili v tem hladu kakor ribe v mrzli vodi. Mi pa še nismo tako daleč, da bi mogli brez tega živeti. Zato premnogi tako trpe. Trpe oni, ki hvaležnosti in priznanja niso deležni, pa tudi oni, ki tega ne znajo izraziti, ker jih je življenje tako utrdilo.

Mnogi so taki samo na zunan, v resnici so pa mehkejši in bolj čustveni od onih, ki se znajo prikupovati in prilizovati. Ker pa sami ne znajo pokazati hvaležnosti in priznanja, je tudi deležni ne morejo biti.

pomlad svetli beige odtenki, zvani samum ali sunbum, spredaj in zadaj so pa celveljki kombinirani z rjavim usnjem. Celota dobra harmonira z mešanici bežerjavimi tweedi. Krasen material je nubuck, motna semš koža. Nosi se v svetlejših in temnejših barvah in je posebno lepa s kombinacijo blesteče kože. Novost so kombinacije bele in rujave, bele in črne ter bele in modre.

Moderni so zopet modri čevljički, kar spričo obilice modrega biaga ni čuda. Kompletiranje je namreč še vedno velika moda. Moda pa ne zavrača niti lakastih čevljev, menda zato ne, ker so zopet zelo v modi črne obleke. Zelo prijateljni so tudi čevljički iz kačje ali kuščarjeve kože. Najprej je pa treba spomladi poskrbeti za praktično in lepe promenade čevljičke. Zanimivo je tudi, da se je začel ženski svet spokorjeno vračati k florstim nogavicam. Po etopki blestečih meč po ulicah je prišel končno zopet oddih. Povratek k florstim nogavicam zaznamujejo vse zapadne trgovine. Posebno angleške gospodinje dajejo prednost florstim nogavicam pred nogavicami iz umetne svile. To je povsem logično, kajti moda se nagiblje k motnemu volnenemu blagu in odklanja umetno svilo, ki jo pošiljajo na trg v tako različnih kakovostih, da se niti strokovnjak ne more orientirati. V novo sezono stopamo v znamenju udobnih čevljev in motnih nogavic.

ISKREN MOŽ.

— Povej mi, dragi močiček, ali bi me imel enako rad, če bi te ne bila vzela?
— Še rajše.

Prvi pomladni klobučki

Klobučevino je začela moda močno izpodrivati. Za pomlad in poletje so bili itak vedno v modi šiarnati klobuki, mnoge dame so pa vendar raje imele klobučevino, ki je mehkejša in se da bolje oblikovati. Zda se je pa posrečilo izdelati iz slame enako mehak material tako, da lahko klobučevino poljubno obliko. Iz slame se dajo napraviti tako kakor iz klobučevine ali žmeta dražestne čepice, bareti in turbani, z zavihanim krajevcom ali brez njega. Pojavile so se nove vrste pestro pietene slame, ki so na las podobne pomladnemu blagu za obleke. Pomladni slamnati klobučki so pa še vedno nekoliko podloženi ali prepletani s klobučevino. Poletni klobuki iz eksotične slame bodo okrašeni z barvanim platnom. Nova oblika se razlikuje od stare v tem, da je klobuk višji in da se vleče čez glavo tako, da je podoben čademu. Čepicam podobni klobuki segajo glavo na obraz, vendar pa ne tako daleč, da bi zakrivali profil. Zdi se, da imajo široki klobuki letos boljše izgled, nego so jih imeli doslej.

Pariška moda se v tem pogledu še ni opredelila tako, da bi bilo jasno, ali naj bo strešica nad obrazom, nad ušesi ali nad vratom. Morda bi se dal nositi marsikateri klobuk pokojne ali še živčeve babice. Velika moda je letos italijansko slamnato pletivo. Vedno bolj se pojavljajo klobuki s krajevci. Glede trakov nudi moda dovolj izbire, da nismo navezani samo na nekatere vrste blaga ali na dve, tri barve.

Moška družabna obleka

Moda moškim v splošnem ne dela tolikih preglavic, kakor ženskam. Kljub temu, da je moška moda stalnejša od ženske, dovoljuje več svobode v malenkostih, kjer pa morajo moški pokazati svoj osebni okus v izbiri raznih drobnarij, kakor srajce, kravate, ovrtnika, gumbov, žepnih robcev itd. Ženska moda ženske naravnost oblači, dočim moška moda moškim samo svetuje in zato niti moški, kateremu je naredil obleko najboljši krojač, ne more trditi, da je že okusno oblačen, kajti pomanjkanja okusa mu ne more nobena stvar nadomestiti, pa naj bo bogat ali siromašen. Če se ozremo po najboljši povojni družbi, spoznamo na prvi pogled one, ki imajo draga krojača in polno možno denarja, okusa pa ne. Po vojni si je moda pošteno privoščila tudi moške. Eno leto so se nosile kratke, široke in mahadrave suknje, drugo leto pa dolge, ozke in prilagode telesu. To je pa bilo vedno samo za moške, ki se po svojem značaju in navadah močno približujejo ženskam. Pravi mož je nosil in nosi vedno samo to, kar mu pristaja, pa naj reče moda kar hoče. Polagoma je pa moški spoznal, da ne more delati iz sebe v celoti modnega harlekina, temveč da mora nastopati tudi po svoji zunanosti v družbi kot nekaj solidnega in stanovitega. Zato se je začela moška moda vračati posebno glede suknje k trajni obliki. Tu so sicer dovoljene razne manjše izpremembe, celota je pa točno določena.

Elegantne obleke za gospode izdeluje atelje

Josip Ježek

LJUBLJANA — Šelenburgova 6

Posebno jasnih smernic se mora držati družabna obleka, pa naj bo že sako, smoking ali frak. Ker se začenja tudi k črni obleki nositi dokaj globoko izrezan toveljni iz nekakšne opozicije napram smokingu, da pride do veljavne, to, kar je najučinkovitejše, je srajca pri družabni obleki prav za prav glavno vprašanje, na katero je treba odgovoriti brez ovinkov. Večerna srajca je vedno trda in gladka. Toda tu ni vse vedno strogo po predpisih, kajti k smokingu se nosi tudi mehka srajca. Namesto običajnih bisernih gumbov z luknjicami se nosijo pristi biserni ali skromni in blesteči platinasti z glavic. Telovnik je oni del

Lahko prebavljiva in moči dajoča!

KUNEROL

100% ČISTA MAST IZ KOKOSOVH OREHOV

večerne obleke, ki prinese razne izpremembe. Pri fraku mora biti ob straneh povsem zakrit, ker se že itak vidi dovolj belega telovnika.

Bel telovnik se nosi ob svečanih prilikah tudi k smokingu, h kateremu se nosi včasih bela kravata z zavihanim ovrtnikom. Do tega je prišlo menda tako, da so gosposde v klubu slekli frak in oblekli začasno smoking, potem so pa šli po počitku plestat in so ostali kar v smokingu. Če gre za elitno družabno prireditve, na kateri so velike toalete in množica frakov, je predpisan tudi za smoking bel telovnik, da razlika ni tako kričuća. Na tako prireditve je treba pač priti tudi s kladom, ne pa z navadnim cilindrom ali mehkim odnosno trdim klobukom. Večerni plašč je lahko črn z obšitimi gumbi ali pa moder raglan z zametastim ovrtnikom.

Za manjše družabne prireditve je tudi črn sako, h kateremu se pa zvečer ne nosijo več progaste hlače, pa tudi dolga samoveznica ni več v modi. H črnemu saku kot večerni obleki spada kratka samoveznica, da se vidi čim več belega na prsih in da se tako približa smokingu. Zato se pričinja, da pri takem saku gumbi na telovniku dokaj nizko. Hlače spodaj ne smejo biti zavihane K saku kot večerni obleki spadajo nizki čevlji.

Pomladne barve

Nosi se rujava, temno modri, zelena in črna z roza. Dame razmišljajo o svojih pomladnih oblekah v kavarnah in iščejo barve za nje v modnih žurnalih. Kako lepo bi bilo, če bi si izmislile svoje pomladne obleke na aedalskih izletih in iskale barve za nje v naravi. Če bi storile tako, bi se najbrž ne zadovoljile ne z rujavo, ne s temnomodro, pa tudi s svojimi pomladnimi obleki bi bili povsena drugačen. Pomlad je nežna in silna. Pomladna obleka bi se morala ukloniti njenemu čaru in povedati tudi nekaj o občutkih, ki človeka obhajajo, ko se začne prebujati narava.

Temnomodri kostum je eleganten in dela človeka vitkega. Kako je pa mogoče nositi spomladni temnomodri kostum z belo bluzo, ko oči tako hrepene po barvah in pestrosti? Večje mesto nima razumevanja niti za slikovitost, niti za pomlad. Ljudje se ne zmenijo za bujno rastlinstvo, ne za sonce, ne za zrak, ki se zdi kakor prenovljen. Zima je čas razmišljanja in melanholije, pomlad pa veselja in čustev. Pomlad ima barve, pomlad prepeva, pomlad duhti, pomlad zna čarati. Zato je človeku spomladni v temni obleki nekam tesno, posebno če je treba hoditi v nji ves dan. Temnomodri kostum je sicer lep, toda spomladni je neprimerno lepši zelen ali siv kostum, ker pridejo žareče oči bolj do veljave. Pomlad ima večjo moč, nego moda. Moda ne sme zahtevati od nas, da bi nosili spomladni obleke, v katerih se ni mogoče svobodno gibati. Moda nam ne sme navleči temnih oblek, v katerih je človeku tako tesno, da nima pravega užitka od pomladi. Spomladni se hoče človek smejeti, kakor se smeje vse okrog njega. Barve pomladnih oblek morajo biti torej v skladu z naravo in radostjo, ki jo buči pomlad v naših srcih.

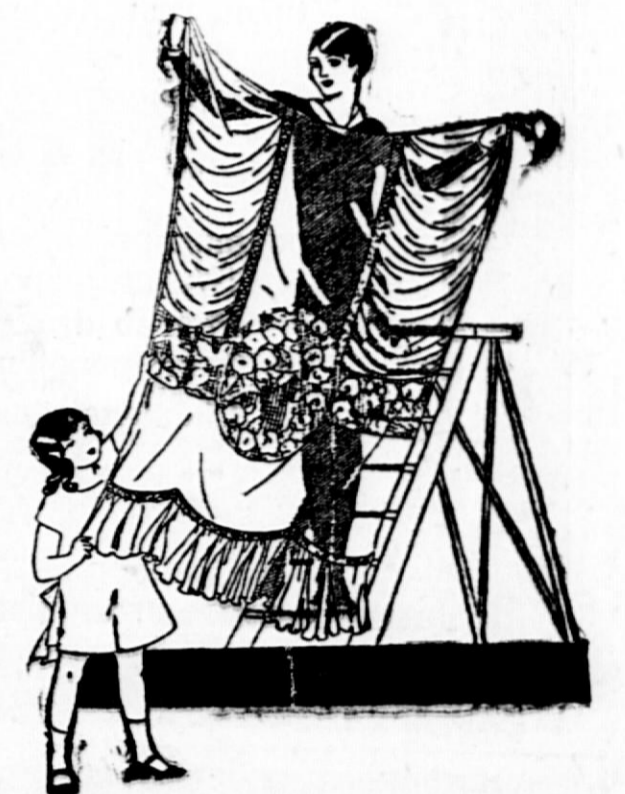
Nosi se

Krilo 35 cm od tal

Zenska moda se je začela ravnanj po vsajskih predpisih in zahotelo se ji je komandirati. Določila je namreč do centimetra točno, kako daleč do tal smejo segati dopoldanske, popoldanske in večerne obleke. Vse ženske pa niso enako velike in siroke. 35 cm od tal pomeni za ene, da bodo nosile dolga krila, za druge samo podaljšana, za tretje pa kratka. Modni zakon pa hoče dati vsem ženskam enako dolga krila k dopoldanskim, popoldanskim in večernim oblekam. Na ta način jim jih pa ne daje in zakon je torej a priori slab. Za določitev dolžine krila je treba imeti dober okus ali pa dobro šiviljo. Moda vam tu ne pove ničesar, oziroma bi vsaj ne smela ničesar reči. Ozrite se na svojo telo, primerjajte njegovo poedino dolžino, ne pozabite tudi na težo, potem pa določite, kako dolgo mora biti krilo. Če se vam to ne posreži teoretično, poskusite praktično, na krilo, ki je šele prirojeno.

Rokavi in rokavice

Rokavi so letos docela izpremenili svoj nekompromisni značaj in paktirajo s preteklostjo tako, da je težko reči, kakšni morajo biti, da so moderni. Pomislite samo, da se nosijo tričetrtinski rokavi, kakršne so nosile naše mamicke, ki so jih hvale, češ, da jih ne ovirajo pri delu. Nosijo se tudi mali rokavčki, kakršni so bili v modi pred 10 leti. Kratke rokavice bodo kmalu popolnoma izginile. Nosile se bodo rokavice do komolcev ali celo do ramen. Ta ploskev je pa odločno prevreljka, da bi mogla ostati gladka, in zato bodo v modi poleg barvastih rokavic tudi pestre, progaste, kariraste itd.

KRASNE ZAVESE v zalogi trdke A. & E. Skabernè, Ljubljana

Mednarodni ženski kongres

V maju in v juniju se bo vršilo na Dunaju veliko zborovanje mednarodne ženske zveze (International Council of Women) največje svetovne ženske organizacije, v kateri je organiziranih nad 40 milijonov žensk iz 40 držav. Kongresa se udeležijo tudi zastopniki Društva narodov, mednarodnega urada dela in mnogi odlični pisatelji. Otvoritev zborovanja bo 25. maja. Na njem bodo govorile predsednica mednarodne ženske zveze markiza Aberdeen and Temair, madamed' Avril de Saint Croix ter zastopnice poedinih držav. Kongres bo končan 7. junija. Od 17. do 21. maja bodo udeležence povabile v Bukarešto, kjer jih sprejme zveza rumunskih ženskih društev, katere predsednica je princesa Canta Cuzene. Poleg tega so povabljene udeležence kongresa tudi v Budimpešto in v Prago.

Pomladni čevljički

Na novih čevljevih lahko vidimo to, kar je na modni najlepša, da se namreč prilagodevajo nam in ne mi njim. Moda ne more več neomejeno diktirati, citi mora uvidevna in popustljiva, računati mora z našimi željami in zahtevami. Blesgoljiven oni, ki napravi iz zahtev zdrave pameti novo modo. In tako zdaj elegantne ženske ne hodijo več v čevljevih z visokimi, ozkimi petami, ker niso v modi. Novi promenadni čevljički lepo dopolnjujejo celotno promenadno angleško modo po kroju in po barvi. Zelo priljubljeni so na

Alan: Slavni slikar

Dve veseli mladi dami sta stopili iz dvigalca in obstali za hip, predno sta se odločili pozvoniti.

— Samo, če bo hotel, — je dejala svetlolasa. — Veste Minnie, da je to veliki čudak? Že njegov način življenja — stanjuje pod streho —, on, katerega slike plačujejo s kupi dolarjev in ki bi lahko imel najkrajše palačo.

— Bova videli, če odpre sam, to bo pomenilo, da služinčadi sploh nima. Tale poset me zelo vznemirja, Dearie. Ne verjamem, da vam napravi lep portret. Mož je ekscentričen. Pravijo, da se noben njegov model ne pozna in da se dajo pri njem slikati samo... kako se že pravi?... iz snobizna.

Dearie se je zasmejala. — To je baš moj primer, Minnie. Ne bojte se povedati to. Če bom na portretu preveč grozna, ga pa ne bova gledali. Glavno je, da bo na platnu podpis tega moža, ki je zdaj v modi. — Samo če bo privolil. Pozvonite brž, da zveva.

Zvonec je zamolklo zapel. Sledila je dolga minuta tišine. Nj se jim mudilo odpreti.

— Ali ga ni doma ali pa noče nikogar sprejeti.

Deariin obraz je pričal o razočaranju in ogorčenju, navzlic temu je pa bila dražestna. Kar se je razposajeno zasmejala.

— Pogledaj, draga moja! To je šala! — je vzdihnila. — Vrata sploh niso zaklenjena. Zadostuje odnriti jih in vstopiti. Pojdiva!

— Mojster nama pokaže vrata, če si upa. Svojo srečo sva pa le poskusili. Gre samo za to, da prideva na kakršenkoli način v atelje.

Prostran in visok kakor kapelica, neeleganten in bizaren, z množico stojal in čudnim pohištvom se jima je prikazal atelje, čim sta odprli vrata. Spoznali sta ga takoj po sliki, katero sta si bili zamislili o njem med pripovedovanjem o tem, da ima mojster rad nered, da sovraži vsako pravilo in vsako konvencionalnost. Na njune krike, pomešane s smehom, se je prikazal na pragu vrat na nasprotni strani ateljeja mož. Bil je neobrit in nepočesan, njegova obleka je bila zanemarjena, vsa zunanost skoro divja. Da dokaže, da je njegova notranost v skladu z zunanostjo, je nagovoril dami z bojevito stjo buldoga, pripravljenega ugrizniti.

— Kdo je vama dovolil vstopiti?

Dearie je stopila malo naprej in se dražestno nasmehnila.

— Prihajava v zadevi mojega por-

treta, mojster. Sem mistress Broadway. Saj ste gotovo dobili moje pismo... Dovolite, da vam najprej izročim tole malenkost.

Mojster je poslušal očividno nestrpo in nejevoljno. Hitro mu je pomolila paket, katerega je bila vzela iz ročne torbice.

— Kaj naj počnem s tem? — je zagodrnjal. — Kaj je to?

— Dolarji, — je odgovorila mlada dama. — Točno dva tisoč. Zadostuje to, mojster? To je za portret, katerega bi rada imela.

Srditi pogled se je omehčal. Mojster je počasi iztegnil roko in paket je izginil v žep.

— Ker ste sami določili ceno, se nama ne bo treba šele pogoditi, — je dejal smeje.

— Gotovo hočete začeti takoj — je dejala mistress Broadway.

— Še danes? — je vzkliknil umetnik.

— Da. Pojutrišnjem odpotujem v Newyork. Rada bi torej imela portret na hitro roko. Poznam pa vašo spretnost. Saj ne bo prvič, da napravite portret kar v eni sapi.

— Vztrajate na tem? — je vzdihnil slikar neodločno.

— Seveda... Mi hočete naznačiti pozno? Stojte ali sedite?

— Sede, — je odločil umetnik in pokazal nekaj korakov od pripravljene stola na otomano, na katero sta sedli obe dami. — Ne morem vam ničesar odreči, saj ste plačali vnaprej. Ali pa veste, da ne jamčim, da si boste na sliki res podobni in da ne slikam kakor drugi?

— Vem, — je odgovorila Dearie smeje.

Tedaj se je slikar naglo odločil ter vzel v roke šop čopičev in paleto. Stopil je k novemu platnu, stoječemu na podstavku, in začel mazati po njem očividno brez metode, z naglico, ki je model zabavala.

— Nikar ne mislite, da si boste podobni, — jo je opozarjal. — To bi bilo preveč lahko napraviti vam usta, oči in nos. Jaz sem izumil drugačno obliko portreta. Boste že videli. Sedite mirno.

Prijateljici sta se držali za trebuh od smeha, ko sta odvijali portret, narujen v eni sapi.

— Oh, draga moja! To je strašno! Saj to je mistifikacija! Čemu je pa ta packarija podobna?

— Ničemur. Toda on me je opozoril in ne morem se pritoževati. Morda se najdejo tepel, ki bodo občudovali to delo ali diskutirali o njem, ker je na njem podpisan Pisquatto.

Da dokaže prijateljici, da se ne moti, je sklicala po telefonu svoje znanec. Če ne bodo portreta občudovali, je pomislila v svoji skodoželjnosti, bo to pomenilo samo njihovo grozo.

Prišli so prvi in ne da bi se ozrli na platno so dejali:

— Pisquattova slika? Saj to se jutri ne bo dalo preplačati, draga prijateljica. Pomislite samo, da je to morda zadnje delo. Pravite, da je vas portretiral včeraj?

— Ne, danes, nedavno.

— Ne pretiravajte. To je izključeno.

— Zakaj?

— Ker je danes Pisquatto že mrtev.

Kaj ne veste, da so ga našli v ateljeju umorjenega? Napadel in umoril ga je bandit. Umrl je pred dobrima dvema urama. Portretirati vas torej ni mogel danes.

— In vendar je Minnie priča, da je naju nekdo sprejel in me portretiral vpriču moje prijateljice. Kdo je torej bil? — je vprašala mrs Broadway vsa prestrašena.

— Morilec! — je vzkliknila prijateljica. — Morilec te je portretiral. Oh, draga moja, zdaj šele razumem njegovo slikanje. Lahko si čestitava. Lahko bi te drugače zmrcvaril in mene tudi. No, hotela si imeti originalen portret in zdaj ga imaš.

Elegantni svet

si nabavlja potrebna oblačila le pri tordki

Apartne pomladne novosti za obleke, površnike, trenchcoate itd. Dežni plašči, perilo in drugi modni predmeti

Drago Schwab, Ljubljana, Doornijev trg 3

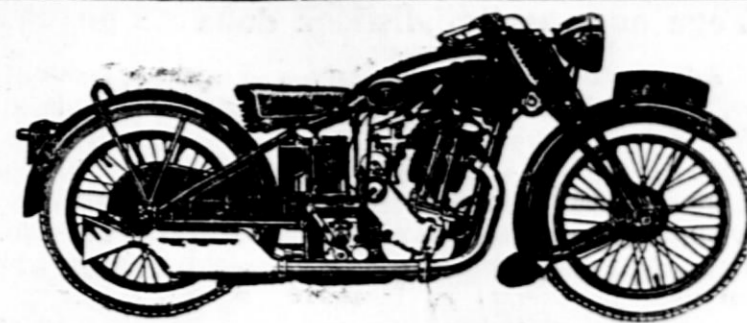

Nad 30 let izkustva v gradnji motociklov, Preko 100 svetovnih rekordov v letu 1929 Nešteti uspehi pri svetovnih konkurencah v vseh delih sveta dokazujejo, da so AJS motorna kolesa konstrukcijsko na višku in prvem mestu. Glavno zastopstvo: O. ŽUZEK, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 11.

Zahtevajte cenike!

MODELI 1930 dospeli! Plačilne olajšave! Vsi rezervni deli na zalogi.

Brezkonkurenčne cene!

Modne novosti za damske plašče, kostume, obleke i. t. d.

priporoča v veliki izbiri
FRANJO NOVAK
Spec. trgovina sukna — Ljubljana,
Kongresni trg št. 15.

Mali oglasi

Vsaka deseta 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo. — Najmanjši oglas Din 5

Klavirje

in pianine prodaja, izposoja, popravlja in čisto uglašuje najceneje tudi na obroke — tovarna klavirjev Warbinek, Ljubljana, Gregorčičeva 5, Rimska 2. 1297

Avto za obrt

davka prost, mal, dobro ohranjena mašinarja in kolesje — poceni prodam ali zamenjam. Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod »Avto«. 1294

Specialna delavnica

za previjanje elektromotorjev, avtodinamostrujev P. Perčič, elektromehanič. Gosposvetska 16, restavracija pri Levu. 1311

Trgovskega pomočnika boljšega, v starosti od 24 do 32 let, izučenega v špecijski stroki, z gremjalno trgovsko šolo ali drž. trgovsko šolo, zmožnega slovensčine in nemščine in govora in pisavi ter cililice sprejme večkratovna v Ljubljani. Druge zmožnosti in čas nastopa je navesti v ponudbi, ki jo je nasloviti na upravo lista pod »Zurjen pomočnik«. 1322.

Na obroke

kupite lahko vsakovrstno blago s posredovanjem Kreditne zadruge detajlnih trgovcev, Cigaletova ulica 1. Posreduje hitro in diskretno. 34/T

Potnike

za obisk privatnih strank, ki pošlje karcije, sprejmemo proti sifajni proviziji. Naslov v upravi »Slov. Naroda«. 1318

Mlajši trgov. pomočnik

dobra moč, bi rad spremenil službo. Cenjene dopise na upravo lista pod »Marljiv«. 1313

Kino-operaterja

izprašanega, za novoustanovljeni kino v Okučanih v Slavoniji, ki mora imeti takisto izkušnjo za električarja za vzdrževanje zunanje mreže in hišnih instalacij, sprejmemo. Prednost imajo samci s potrebnimi dokumenti in spricvali. Stanovanje in hrana v naravnih plača po pogodbi. — Takojšnje ponudbe na naslov: Savo Popović, uprava Stedionice v Okučanih. 1348

Priznana dobre šunke

čajno maslo in druge delikatese med Marija Kaluža, delikatesa — Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 24, preje Marijin trg. 1347

Kotel za vzidanje

prodam. Novi Vodmat št. 2. 1337

Brezposelni

dobe lažje službo, če ne kade! — Vsakdo se lahko odvadi takoi, kajti Nikoprost stane samo 56 Din. Kdor ne verjame, naj se pride osebno prepričati! — Josip Linder, Ljubljana, Komenskega ulica 17/c. 1345

Blagajno

s stojalom in pisarni stroj prodam. Aleksandrova c. 17. 1353

Gostilniške stole

in v to stroko spadaloča popravila izvršuje Nekovar P., stolar, Ljubljana, Breg 14. 1357

NA OBROKE

lahko kupite kar potrebujete skoraj v vseh večjih ljubljanskih trgovinah z posredovanjem

Kreditne zadruge

detajlnih trgovcev

v Ljubljani, Cigaletova ul. 13

Mlad ločenec

dobro situiran, s stalno službo in nekaj premoženja išče znanstvo s samostojno damo ev. vdovo, staro od 18 do 26 let. Le resne ponudbe s polnim naslovom poslati na upravo lista pod »Cvetoča spomlade«. Anonimno v koš. 1349

Trgovino

engros in detalj v Ljubljani s prama odjemalci radi boleznijo zelo ugodno prodam resnemu reflektantnu pod »Sijajna bodočnost« na upravo »Slov. Naroda«. 1338

Specijalna delavnica

za previjanje elektromotorjev, transformatorjev in vseh električnih aparatov F. PERČIČ, elektrotehnično podjetje, Ljubljana, Gosposvetska 16 (Restavracija pri Levu). 1190

»The Standard«

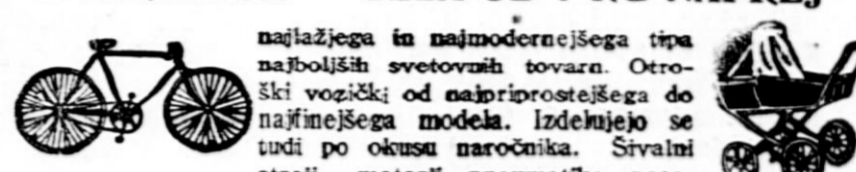
dvokolesca na dolgoročna odplačila med G. Holländer, k. d., Zagreb, Martičeva ulica 25. 1288

Makulturni papir

kg à Din 4

prodaja uprava »Slovenskega Naroda«

DVOKOLESA — TEŽA OD 7 KG NAPREJ

najlažjega in najmodernejšega tipa najboljših svetovnih tovarov. Otroški vozički od najpreprostejšega do najfinjšega modela. Izdekujejo se tudi po okusu naročnika. Šivalni stroji, motorji, pnevmatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižje cene. Prodaja na obroke. Ceniki franco.

TRIBUNA F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Najnovejši posnetki na

„Columbia“ in „Odeon“ ploščah, kater tudi gramofoni v največji izbiri.

Vendar dobite samo v specialni gramofonski trgovini

„Tehnik“ Josip Barjaj Ljubljana

Miklošičeva c. 20 v palači Obrožnega urada

Prodaja tudi na obrok

Pazi na pravi naslov!

Potrjim srcem javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je moj dragi soprog, gospod

Mato Strkovič

po mukopolni bolezni, previden s svetotajstvi danes dne 11. aprila ob 1 1/2 uri popoldne preminul. Pogreb draglega pokojnika se bo vršil v nedeljo dne 13. aprila ob 2. uri popoldne iz mrtvašnice, Stara pot 2. Ljubljana, dne 11. aprila 1930.

Žalujoča soproga:
Fani Strkovič.

MESTNA OBČINA LJUBLJANA sporoča prežučno vest, da je njen občinski svetovalec, gospod

Franc Pišek

železn. prostorni mojster v pokoju in hišni posestnik

včeraj zvečer po mukopolnem bolehanju preminul.

Svojemu vestnemu in vnetemu sodelavcu bo občina trajno ohranila hvaležen spomin.

V Ljubljani, dne 12. aprila 1930.

Franc Pišek

železn. prostorni mojster v pok., hišni posestnik in občinski svetnik ljubljanski

v petek, dne 11. aprila t. l. ob 19.30 uri, po kratki težki bolezni, bogu vdano preminul.

Pogreb našega nepozabnega pokojnika bo v ponedeljek, dne 14. t. m. ob 15. uri iz hiše žalosti, Zavrti št. 4, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 12. aprila 1930.

FRANČIŠKA PIŠEK, soproga FRANJA in ALOJZIJA, hčerki; in ostalo sorodstvo.

Najčudovitejša revolucija vseh časov

Mahatma Gandhi ni mož, ki bi znal zrevolucionirati svoj narod in strmoglaviti angleško nadvlado

Indijo poznamo malo. Sami smo sicer preživljali radost osvobodjenja, pa se vendar ne zavedamo, da se bori v Indiji 300 milijonov modernih sužnjev že dolgo vrsto let za neodvisnost. In načelo te ogromne množice po svobodi hrepenečih Indov je postavila usoda moža, v katerem mmogi že zdaj vidijo drugega Mesijo. Samo ljudstvo v Indiji mu pravi Mahatma, kar pomeni Veliki duh. Mirne, zamišljene oči, nizka, šibka postava, koščen obraz z velikimi, vstran štrlečimi ušesi, to je idejni vodja 300 milijonskega naroda v Indiji. Nosi raševinasto obleko z belo čepico in hodi bos tako, da bi ga lahko primerjali z modernim Kristom. Je samo riž in sadje, pije samo vodo, spi malo in še to na tleh, dela pa brez prestanka. Zdi se, da njegovo telo teže sploh nima. Star je zdaj 61 let.

Svojo globoko pobožnost, ki ga je vrnila in ohranila Indiji po večletnem bivanju v Angliji, je imel globoko ukoreninjeno že doma. Ze med juridičnimi študijami je sanjal o velikih činih. In pri ljudeh, ki jih je določila usoda za veličje čine, je navadno res potreben impulz od zunaj. Gandhiju je dala ta impulz potovanje v Kapstadt. Tam je bil prvič izročeni milosti in neilosti angleškega kolonialnega režima in sklenil je stopiti kot ščit pred Indijo, katere Evropa noče ali pa ne more razumeti. Gandhi, mož s fakultetno izobrazbo, katero je dobil na angleški univerzi, formulira svojo veroizpoved in postavi nepremostljivo mejo med seboj in belo raso. Pridruži se tudi staroindijskemu češčenju malikov, ureditvi družbe po kastah in kultu krave. Seveda je njegovo stališče prosvitljeno. Gandhi nam skuša po evropsko pojasniti, da je njegov kult življenja prav za prav samo drugače izražen Kristov evanجيل: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe — a vse, kar na zemlji živi, je tvoj bližnji. Ne nauk kot tak, temveč strogo izvajana praksa je postavila Gandhija v središče verske Indije.

Pacifist se človek menda rodi, kakor se rodi umetnik, učenjak ali državnik. Mirni bojkot vsega angleškega — šol, sodnih dvoran, manufakturnega blaga, soli itd., to je Gandhijev program. Indija naj se potegne vase in gre Angliji s poti. Gandhi dela bistveno razliko med nepokorščino in pasivnostjo. Pasivnost molči in se ogne, nepokorščina pa odgovori in reagira z dejanjem, ki se navadno izpremeni v nasilje. Anglija s svojimi beštiki in sportom je zelo težko opazila odtenek te etike. Poleg tega se je čutila gospodarsko resno ogrožena. Šlo je za veliki trg angleškega blaga, za velike plantaže brez de-

lavcev, za milijone delovnih sil in investiranega kapitala, skratka za neizmerno bogato Indijo. In zato je Anglija spregovorila.

Ker mnogo ne govori, ker je rezervirana in ker ima poseben smisel za humor, je spregovorila istega dne, ko je začel Gandhi praktično izvajati pasivnost. To je bil dan splošne pobožnosti v celi Indiji, 6. april 1919, dan molitev in posta. Procesija je trajala od 13. aprila, kajti bil je praznik. Zgodovina je v tem primeru znova pokazala, da vladna moč ne zna zavezati spontanih pokretov. V Amritsaru je potisnila vladna vojska sveto procesijo z ženskami in otroci v tesno ulico in jo začela iz zraka bombardirati. Gandhiju pa niti na misel ni prišlo izvajati iz tega posledice, ker je dobro vedel, da je treba vsaki veliki ideji doprinesiti žrtve. Te teze se je držal prav za prav do zadnjega. Leta 1922 je šel skoro prostovoljno v ječo, da bi tudi sam doprinesel veliki ideji osvobodjenja Indije žrtve.

Ko je Anglija dosegla svoj cilj, si je skoro z nerazumljivo kretinjo umila roke in oblekla smoking uglajenega gentlemana. Obravnava je bila po svoji obliki zopet dostojna tradiciji o angleški uglajenosti. Za sodnika je bil določen plemeniti mož mr. Bromfield, ki je napravil istega dne angleški vladi mnogo napak, kakor pravi R. Rolland. V uvodu je dejal, da je najtežja naloga, kar jih je imel kdaj sodnik, izreči pravično obsodbo. Obrnjen h Gandhiju je pripomnil, da ga smatrajo za moža visokih ciljev in plemenitega značaja in celo za svetnika tudi oni, ki se v politiki z njim ne strinjajo. Prosil je obtoženca, naj mu sam svetuje, kakšno kazen bi mu odmeril. Resno ali v šali, to se ne ve, ga je vprašal, če bi se mu 6 let ne zdelo predolgo. Gandhi je prišel iz ječe poldrugo leto po boleznih. Bil je strahovito izžerpan. Od tistega časa, od leta 1924, se je marsikaj izpremenilo. Program pasivnosti se je umaknil programu nepokorščine, ki se kaže v kršitvi zakonov. Pokret v Indiji je postal tako revolucionaren.

Mahatma Gandhi je prispel končno po mnogih naporih dneih iz svojega samostanskega sedeža v Ahmedabadu k morju v Bombayskem zalivu. In ko je dosegel morje, so videli solarne v Dandi začetek najčudovitejše revolucije v zgodovini. Po dolgih molitvah je odšel Mahatma v spremstvu svojih pristaev k morju, da prične s svečanim verskim obredom pridobivanja soli iz morske vode, soli, ki je v Indiji državni monopol, katere pridobivanje in prodaja pomeni torej kršitev zakona. Neznana prestopke, a vendar kršitev zakona, odpor proti osvovljeni vladi. Gandhi noče nič drugega, nego pokazati svoje zaničevanje. On noče nikomur storiti nič zalega, ker je v svoji orientalski psihologiji prepričan, da tudi to zadostuje. Angleže je treba v Indiji bojkotirati in to je vse.

Takole opisuje sodruknik londonskih »Times« v Dandi prizor, ko je Gandhi pričel svojo kampanjo državljanske nepokorščine:

Mahatma Gandhi je prekršil odredbe indijske vlade o pridobivanju soli v nedeljo 6. t. m. ob 6.30. Štiri ure poprej se je spustil po stopnicah svojega bivašišča med množico privržencev, ki so se zbrali čez noč in prebili celo uro pred svitanjem v molitvah in prepevanju narodnih pesmi. Bilo jih je do 4000. Gandhi je stopil v kopalnihi hlačićah prvi v morje in je nekaj minut plaval. Potem je hodil s svojimi ožjimi sodrukniki po pesku ob vodi. Točno v trenutku, določenem za začetek državljanske nepokorščine v vsej Indiji, so

VELIKONOČNO SNAZENJE
VIM
ZA
SNAŽI VSE!

spremljevalci opozorili Gandhija, da je napočila odločilna ura. Gandhi se je sklonil, nabral je prgišče peska in slane vode ter se vrnil smeje v svoje prebivališče. Veliki čin je bil storjen, vsaj iz tehničnega vidika, ker je pridobil sol proti zakonu o solnem monopolu.

Kmalu je odšlo 82 prostovoljcev v bližnji zaliv, kjer je soli v morski vodi več, nego na obali. Prgišče soli, katero je pridobil Gandhi, so izdrazili za 32 funtov šterlingov. Ta čas so hodili Gandhijevi pristaši po obali sem in tja. Političnih demonstracij ali izgrediv ni bilo. Nikjer ni bilo videti nobega stražnika in po mojih informacijah je bilo izdano povelje, naj policija ne nastopa. Mučeniki so torej opravili svoj posel brez muk, če ne računamo pripekajočega solca in slane vode. Ves prizor je bil neučinkovit, otročji in zelo prisiljen.

Jasno je, da zavisi učinek take akcije od osebnosti dotičnega, ki jo vodi. Če bi začeli vsi Indijci odklanjati monopolno sol in nehali plačevati državne davke, če bi nehali izpolnjevati odredbe vlade in njenih organov, bi morala pešiča Angležev v Indiji hitro pobrati šila in kopita, sicer bi bila strta v prah. Tak rezultat Gandhijeve revolucije bi bil pa tudi najboljši dokaz, da je Indija zrela za popolno neodvisnost, to bi bil triumf niene narodne kulture.

Toda zaenkrat še ni nobenih znakov, da je to splošen pokret v Indiji. Gre samo za Gandhijevo sekto ali versko šolo, ki aplicira njegov novi zakon. Indija sicer časti Gandhija kot svojega svetnika in ga poslušša, je pa slaba, kakor so pač slabi ljudje napram verskim dogmam in predsodkom. Domači funkcijonarji so odlagali po Gandhijevi poti svoje funkcije, a so jih zopet prevzeli, čim se je prorok oddalil od dotičnega kraja. Angleži so zavzeli napram početju tega originalnega revolucionarja edino pravilno stališče. Ignorirajo ga, kolikor se da, in kaznujejo samo v najnujnejših primerih in zelo obzirno, da bi ne delali mučenikov, kajti mučeništvo je v Indiji še vedno največja slava in najbolj nalezljiva bolezen. Menda je usoda sama na strani Angležev. Da je dala Indiji revolucionarja Leninevega ali celo Stalinsvega kova, bi bil revolucionarni orkan že davno odpihal angleško nadvlado iz te bogate dežele.

1. april v Gallspachu

V Welsu pri Gallspachu so si dovolili originalno prvo aprilsko šalo. »Wesler Anzeiger« je namreč priobčil 1. aprila vest, da prispe v Gallspach lastnik dijamantnih polj William Brugge, eden najbogatejših Američanov, ki se hoče lečiti pri čudodelnem zdravniku Zeilleisu. Omenjeni list je poročal, da ima ameriški milijonar čudno bolezen. Opolnoči telhta samo 63 kg, potem se pa toliko zredi, da telhta opoldne točno 75 kg 600 gramov. Ta čas mu srce močno utriplje in mišice mu otrpnejo tako, da se niti ganiti ne more. Mr. Brugge je pa tudi zelo šaliv mož. Navadno se vozi v treh avtomobilih. V enem se pelje sam, v drugem in tretjem peljane žice signalnih zvoncev, a oklopna vrata poznava svoja. Čujte!

Nagnil se je k Grahamu in nadaljeval z zamolklim glasom:

— Ali mora čuvar kraljevskih znakov vlomiti vrata, če mu je naročeno vzeti iz vitrine krono ali žezlo? Ali spravi ves Tower na noge? Ali si pomaga z najmodernejšim vilmilmskim orodjem?

— Seveda ne, — je odgovoril Graham nestrno. — Saj ima ključke...

— Prav pravite. Vzame torej ključke, pritisne na kljuko in čez pet minut ima v rokah vse, kar mu je bilo naročeno prinesiti iz zakladnice. In tudi jaz storim tako.

Zamišljeno je pulnil oblaček dima pod strop in zrl nepremično predse. Diana in Graham sta potrpežljivo čakala, da je znova spregovoril.

— Ste že pregledali vilo, posebno pa vrt?

— Da. Zakaj vprašujete?

— Ste videli tam stolp?

Graham je bil že pozabil nanj.

— Žitnico? Da.

Trayne se je zahehetal.

— Žitnica? Ta je pa dobra! Torej vas nisimo motili?

Graham ga je začudeno pogledal.

— Motili? Kaj ste mar bili v stolpu? Trayne je pritrđil.

— Vsako drugo noč. Včasih nas je bilo kar šest. Ali bi si hoteli ogledati »žitnico«?

Pri tem vprašanju je vstal.

— Trenutek, prosim, gospod Trayne. Rada bi vas nekaj vprašala, — je

ga pa spremljata dva umetna človekarobota, ki sta mu tako podobna, da jih je težko razločiti. Mr. Brugge se na potovanju po svetu ustavlja in tako se ustavi tudi v Welsu, kjer dobi visoko nagrado v dolarjih vsak, kdor bo spoznal, kdo je ameriški milijonar in kdo njegova robota.

Ze zgodaj jutraj so se začeli zbirati v Welsu in Gallspachu radovedneži, ki so nestrno pričakovali bogatega ameriškega strica. Ko je prišla tudi policija in začela delati red, so bili vsi prepričani, da je vest o prihodu čudaka iz Amerike resnična. Proti poldnevju so se res prikazali na obzorju trije avtomobili. Napetost je dosegla višek. Toda avtomobili so pridreli in radovedneži so debelo gledali, ko so videli, da policija spoštljivo pozdravlja. Prišel se je bil namreč zvezni kancelar dr. Miklas s svojim spremstvom, ki je bil na službenem potovanju po Gornji Avstriji. Končno so ljudje zvedeli, da so nasledni prvoprilski šali.

Zadnja vožnja »Frama«

Slavna ladja modernih Vikingov »Frama«, ki je že opetovano vodila norveške raziskovalce po polarnih krajih, je pripravljena na zadnjo vožnjo. Na »Framu« je plul Fridtjof Nansen proti severnemu tečaju l. 1893, dosegel je 86. stopinjo 14 minut severne širine, najsevernejšo točko, do katere je dospel človek do taktat. Vrnil se je čez dve leti. Na »Framu« je odplul tudi slavni Roald Amundsen l. 1911 proti južnemu tečaju, od koder se je vrnil kot zmagovalc v borbi za doseg najjužnejšega dela naše zemlje.

Zdaj pluje »Frama« v Trondhjem, od koder krene v polarne kraje k proslavi 900 letnice, od kar so Norvežani sprejeli krščanstvo. Po tej vožnji bo ladja shranjena v muzeju. Na zadnji vožnji bo vodil slavno ladjo raziskovalec Wisting, ki je bil z Amundsenom na južnem tečaju in je l. 1928 letel z njim v zrakoplovu čez severni tečaj. Wisting je sedaj poleg admirala Byrda edeni mož na svetu, ki je videl oba tečaja. »Posadko »Frama« bo tvorilo moštvo, ki je spremljalo na polarnih ekspedicijah Amundsen, Nansen in Sverdrupa. Ves kulturni svet bo z zanimanjem spremljal zadnjo vožnjo slavne ladje.

Žalosten konec slavne lepotice

V budimpeštanski bolnici je umrla te dni siromašna in zapuščena žena, ki je bila v preteklem stoletju slavna lepotica, privlačnost salonov vseh večjih evropskih mest. Stanovala je v palačah, vzbujala je pozornost na velikih konjskih dirkah in bila je središče vsele družbe. Katarina Gaal je imela za seboj zelo romantično preteklost. Bila je žena plačilnega natakaria v neki odlični budimpeštanski restavraciji. Njeno izredno lepoto je opazil grof Radocly, ki je bil stalni gost dotične restavracije. Ker jo je videl bolj redko, je poizvedel, kdo je in najel je posre-

dovalca, ki je poskrbel, da sta se lahko sestajala. Katarina je postala ljubica bogatega grofa. Odpotovala je z njim v Pariz, kjer ji je grof kupil palačo, v Monte Carlu in na Dunaju pa vilo.

Krasna metresa je znala poskrbeti, da se je v javnosti neprestano govorilo o nji. Največjo reklamo ji je napravila govorica, da napaja svoje dirkalne konje samo s šampanjcem. O nji se je tudi govorilo, da posnema Kleopatru in daje gostom vino, v katerem so raztopljeni dragoceni biseri. V njeni vili se je zbirala najodličnejša mednarodna družba. Toda vsaka stvar ima svoj konec. Lepota Katarine Gaal je ovenela, njeni kavalirji so se postarali, pomrli ali zapravili vse premoženje in tako je bilo razkošja in sijaja kmalu konec. Gaalova je sicer rešila del svojega premoženja, toda to se je kmalu razlezlo in bivša milijonarka je umrla v veliki bedi.

Najhitrejši polet okrog sveta

Oceane so letalci že preleteli, zdaj pa nastane tekma za najhitrejši polet okrog sveta. Iz Amerike poročajo, da se ameriški letalci pridno pripravljajo na polet okrog sveta, da pribere prvenstvo svoji domovini. John Mears, ki je dosegel rekord v poletu okrog sveta v 23 dneh, bo zdaj poskusil napraviti to pot v 12 dneh. Tudi Clevelandski tovarnar Harry Husted se pripravlja na polet okrog sveta in pravi, da se mu bo to posrečilo v 10 dneh. On poleti iz San Francisca čez Tih ocean v Hong Kong, od tod pa v Vladivostok, Moskvo, Pariz in London. Iz Londona krene na Irsko in nazaj čez Atlantski ocean. Letalo bo imelo tri motorje po 525 HP.

Zmagovalc v vztrajnostnem poletu Herbert Fahy iz Los Angelesa namerava poleteti okrog sveta s svojo ženo. Ker je tudi njegova žena pilotka, se bosta lahko med poletom menjavala pri krmilu. Startala bosta l. junija in polet bo trajal 12 do 15 dni. Letalec Paul Montgomery je podpisal pogodbo z mehikiškim milijonarjem Eastwoodom glede poleta iz Rima preko New Yorka v Dallas v Texasu. Pilot dobi 20.000 dolarjem nagrade. Znani angleški vojaški pilot in junak iz svetovne vojne Harold Bromley hoče poleteti iz Tacoma v državi Washington preko Tihga oceana do Tokija in sicer v 36 urah.

Pri pokvarjenem želoncu, plinih v črevesu, slabem okusu v ustih, čelnem glavobolu, mrzlici, zapeki, bljuvanju ali driski učinkuje že kozarec naravnega »Franz Josefove« grenčice sigurno, naglo in prijetno. Znameniti zdravniki za želoncu izpričujejo, da se izkaže uporaba »Franz Josefove« vode kot prava blagodat za po jedi in pijači preobložena prebavila. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

Smola.
— Poglejte onle debelo blondinko. Ne bi hotel biti njen mož.
— Jaz tudi ne, pa je žal že 10 let moja žena.

Edgar Wallace: 38

Vrata izdajalcev

Roman

Hope mu je odgovorila z drhtečim glasom:

— Dick, saj ne gre za ločitev. Ne mogla bi... ne mogla bi...

V naslednjem hipu je ložala v njegovem naročju. Dick je pritisnil vroče lice na njene melnike kodre in čutil je, kako vse telo drhti v krčevitem ihtenju.

Kadarkoli je bil Trayne namenjen na potovanje, se je izredno hitro pripravil in vedno je izbral tako pot, da bi niti najbistroumnejši detektiv ne zavohal, kam je namenjen. Ime je izboren avtomobil tako, da je ušel vsakemu zasledovalcu a policija ni mogla dovolj hitro opozoriti straž po kmetih, da se morda pripelje mimo in da naj mu slede do cilja. Tudi danes je delal čudovite ovinke in zvečer je prispel preko Readinga v Cobham. Diana je bila že tam in baš je pila ne preveč dobro kavo, katero ji je skuhala nova kuharica. Trayne je vstopil v tesno sprejemnico in se brž prepričal, da so okna zagrnjena. Vrgel je kloboč na otomano in sedel.

— Služi krojač dobro? — je vprašal.

— Da, — je odgovoril Graham. — Danes mi je pomeril obleko.

— Dobro. — Trayne se je na ves glas zasmejal, ko je pogledal v resen Dianin obraz. — Strašno se bojite in talkoj vam povem, česa. Je vam Graham povedal, kaj namerava?

— Da, vse mi je povedal, kar ve, — je odgovorila Diana pomembno.

— Je že prav. — Trayne se je tilho zasmejal. — In baš ta podrobnost, katere vam ni omenil in ki mi ni znana, je vas spravila na rob obupa?

— Trayne, ta stvar je docela izključena. — Graham je bil že tako nestrpen, da se ni mogel več premagovati. Posegel je v pogovor, rekoč:

— Bil sem v Toweru, ogledal sem si zakladnico — toda to je izključeno. To je najpredznejši načrt, kar je bilo kdaj zasnovanih. Saj bi rabili samo za oklopna vrata več ur. Upam, da veste, da zapirajo vhod v zakladnico oklopna vrata. Upam tudi, da ste se prepričali, da je vse prepreženo z žicami, ki so spojene s signalnimi zvonci. Čim bi hotel kaj premakniti ali prerezati, zapoje zvonci po vsem tem vražjem gnezdu.

Graham je zaključil svoje pripovedovanje ves zasopel.

Trayne se ni jezil, kakor je Graham pričakoval, nasprotno, poznalo se mu je, da se zalbava.

— Vem, da ste bili v Toweru. Lahko bi vam povedal celo številko listka, katerega ste dobili, ime vodnika, ki je vam

dejala Diana. — Vi gotovo najbolje razumete posledice, ki bi nas čakale, če bi bili zasačeni. In vendar se mi zdi, da je vaša tajna znana vsem — Grahamu, meni, ljudem, ki delajo za vas... Smeje ga je prekinil.

— Toda težko bi jim kdo to dokazal, je-li? — je dejal hladno. — Sicer pa kaj zato, če koga ujamemo, ko bo že vse v redu? To bo slavna pustolovščina, podobna bolj vojni, nego zločinu. Ni važno, kdo je vojno začel, glavno je, da se vname. Ni važno, kdo je dragocenosti ukradel — glavno je, da izginejo iz zakladnice. Kazen je premila v primeri z nadomestilom ukradenega predmeta. Sicer pa menda sama vesta, da stoji za tem princ iz Kishlastana, česar ne bo mogoče zamolčati, četudi bi hoteli. Pojdita z menoj! — je zapovedal osorno.

Sla sta za njim na vrt in po ozki stezi do gozda. Enkrat se je obrnil in ju opozoril, naj ne prižigata luči.

— Če me ne vidite, gospodična Martynova, položite roko na moje ramo. Hallowell naj se pa drži vas. Tu ni nobene ovire.

Končno se je prikazal v temi stolp. Trayne je stopil k nizkim vratom in Diana je slišala, kako je zarožljala ključavnica. V stolpu je bila popolna tema. Vrata so se tilho odprla. Trayne je opozoril svoja spremljevalca, naj se pripogneta. Odvedel ju je na ozek, obokan hodnik in zaklenil za njima vrata. Prepričal se je, če so vrata dobro zaklenjena, potem je pa prižgal luč. V stolpu je bila električna razsvetljava.

